Samantakūṭavaṇṇanā

Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa

1. Satatavitata kittiṃ dhastakandappadappaṃ
Tibhavahitavidhānaṃ sabbalokekaketuṃ,
Amitamatimanagghaṃ santidaṃ merusāraṃ
Sugatamahamudāraṃ rūpasāraṃ namāmi;

2. Hataduritatusāraṃ mohapaṅkopatāpaṃ
Manakamalavikāsaṃ jantunaṃ sesakānaṃ,
Kumatikumudanāsaṃ buddhapubbācalaggā
Uditamahamudāraṃ dhammabhānuṃ namāmi;

3. Sakalavimalasīlaṃ dhutapāpārijālaṃ
Suranaramahanīyaṃ pāhuneyyāhuneyyaṃ,
Ujupathapaṭipannaṃ puññakhettaṃ janānaṃ
Gaṇamahamabhivande sāradaṃ sādarena;

4. Iti kaḷita paṇāmā hantva sabbopasagge
Sugatavimala pādambhojasampāta pūtaṃ,
Sumanasikharirājaṃ vaṇṇayissaṃ surānaṃ
Vasati matulametaṃ sādhujantu suṇantu;

5. Savaṇā lapanā ceva satiyā cāpi vandanā,
Yassa sammā sukhī hotī nibbāṇañcādhigacchati;

6. Tasmā sappurisehe'daṃ patthentehi tisampadaṃ,
Savaṇīyañhi sādhūhi acikkhittena cetasā;

7. Yo lokatilako nātho pūretvā dasa pāramī,
Jātosi tusite kāye santusito'ti vissuto;

8. Ārādhito surādīhi kālo mārisa te ayaṃ,
Tiṇṇo tārayimaṃ lokaṃ bahū apparajakkhakā;

9. Etadatthāya te vīra pūritā dasa pāramī,
Bāhuṃ pitussa putto'va loko ālambate tuvaṃ;

10. Tesaṃ taṃ vacanaṃ sutvā mahāsatto mahāmatī,
Vilokane viloketvā pañcāmala vilocano;

11. Jambudīpaggakamale kaṇṇikā'va manoramā,
Purī kapiḷavatthū'si visāṇā'va sudhāsinaṃ;

12. Siṅgīnikkhamayābhāsa tuṅgasiṅgasamaṅgitā,
Maṇisīhapañjarākiṇṇa pāsādā yattha bhāsare;

13. Saghane gagane niccaṃ sateratasatāni'va,
Anileritapajjota soṇṇaketu ahū yahiṃ;

14. Janānaṃ nīlanettehi vadanehi tu yā purī,
Madhupālisamonaddha kañjinī sirimāvahe;

15. Raṅgatuṅgaturaṅgehi gajjitehi ca yā purī,

Saghosuttuṅgakallola lolasāgarasantibhā;

16. Avhamānā'va devānaṃ puralakhyā bhujā iva,
Mandānileritā tuṅga nānārāgaddhajā yahiṃ;

17. Nānāvesadharā yasmiṃ nānābhūsaṇa bhūsitā,
Nānāsampattisaṃyuttā nānāvijjāsu pāragā;

18. Navayobbana uddāmā rūpena ca manoharā,
Saccesu niratā niccaṃ anakkuṭṭhakulā siyuṃ;

19. Niccaṃ kīḷā vidaddhāhi naranārīhi sevitā,
Yā purī sādhurūpā'si madhurālāpinīhi ca;
20. Tasmiṃ saddhādayopeta okkākakulaketuko,
Suddhodanavhayo āsī vissuto bhuvanattaye;

21. Yassaṅghikamale sabba bhubhujānaṃ mahītale,
Kirīṭamaṇihiṅgāli kīḷantī'va nirantaraṃ;

22. Yassa patthaṭatejena puranetāpi divākaro,
Vahanīca'mbare līlaṃ osadhīpatino divā;

23. Yassa dānappavāho tu nānāyācaka jantunaṃ,
Manodadhīsu velantetikkamantova sattataṃ;

24. Matiyā suramantīva dhanena dhanado viya,
Rūpena kusumesu'va yo jumhati mahītale;

25. Tassābhisittā rajjena mahāmāyāti vissutā,
Candikā viya candassa girirājā'va kapālito;

26. Lakkhī'va vāsudevassa sītā'va rāmarājino,
Mahesīsi varārohā sundarī sundarādharā;

27. Tassā kucchikaraṇḍamhi anaggharatanaṃ viya,
Khattiṃsāhi nimittehi vimhāpento sadevakaṃ;

28. Sitambujakaro santo sitebhacchāpako viya,
Katvā padakkhiṇaṃ mātu paṭisandhimagaṇhi so;

29. Dasekādasamāsena tassevaṃ āsi cetanā,
Passituṃ sakañātīnaṃ gantvāna nagaraṃ tadā;

30. Nivedetvā tamatthaṃ sā rañño tena susajjite,
Saparicchadā tadā magge gacchanti antarāpathe;

31. Devatānaṃ manonandakara nandana sannibhaṃ,
Disvāna lumbiniṃ nāma uyyānaṃ mananandanaṃ;

32. Tasmiṃ kīḷitumussāhā pavisitvāna taṃ vanaṃ,
Kīḷanti upagantvāna maṅgalaṃ sālapādapaṃ;

33. Vilola pallavākiṇṇaṃ suphullakusumonataṃ,
Gahetvā sālasākhaṃ sā surattakara pallavā;

34. Devehi gahitā’rakkhā mahamāne sadevake,
Janesi tanayaṃ māyā tatraṭṭhā lokalocanaṃ;

35. Brahmāno lokapālā ca manussā kamato tadā,
Soṇṇajālājinādīhi gaṇhiṃsu jananandanaṃ;

36. Mahiṃ patiṭṭhito dhīro passitvāna tato disā,
Uttarābhimukho sattapadaṃ gaṇtvā’mbuje ṭhito;

37. Disantamavaloketvā suphullambujalocano,
Nicchāresāsabhiṃ vācaṃ aggo seṭṭho’tiādinā;

38. Brahmāmaranarādīhi pūjito ca namassito,
Kamena abhivaḍḍhanto juṇhapakkhe sasī yathā;

39. Brahmūnaṃ chattachāyāya mandārakusumantare,
Sānandāmandadevehi dhutacāmaramajjhago;

40. Dibbehi rūpasaddehi gandhehi ca rasehi ca,
Phoṭṭhabbehi ca dibbehi modamāno anekadhā;

41. Dibbehi ramaṇīyehi naccehi vāditehi ca,
Padānekasahassehi thūyamānaguṇākaro;

42. Patvā soḷasamaṃ vassaṃ ñātisaṅghassa majjhago,
Dassetvā’sesasippaṃ taṃ loke vijjati yaṃ tadā;

43. Ñātisaṅghaṃ pamodento deve ca manuje’pi ca,
Laddhā yasodharaṃ deviṃ’nukūlaṃ jātijātiyaṃ;

44. Soṇṇadappaṇasaṅkāsa sommānana vibhusitaṃ,
Nīlanīrajasaṅkāsa visālāyata locanaṃ;

45. Siṅgāramandiradvāre dhajopamabhamudvayaṃ,
Hemakāhalasaṅkāsa nāsikaṃ rūpalakkhiyā

46. Nīlavellitadhammilla jimutobhaya koṭiyaṃ,
Niccavijjullatācakka manuññakaṇṇapāsakaṃ;

47. Sātakumbhanibhābhāsa payodharaghaṭadvaṃ,
Suvaṇṇadditaṭāyāta nijjharākārahārakaṃ

48. Dehadevaddumālamba pārohābhabhujadvayaṃ,
Aṅgulīpallavantambu binducāru nakhāvaliṃ;

49. Dehamālālimālābha romarājivirājitaṃ,
Rūpaṇṇavataraṅgāha valittaya vicittakaṃ;

50. Soṇṇarambhāsamāvaṭṭa piṇorudvaya sundaraṃ,
Sannirakalikākāra cārujaṅghā vibhūsitaṃ;

51. Paccakkharūpalakkhiñca līlānicaya sannibhaṃ,
Guṇānamākaraṃ sādhu velaṃva ratisāgare;

52. Kanto vasantarājā’va kandappo’va surūpavā,
Sasī’va dassanīyo ca sūriyo viya tejavā;

53. Acalattena merūva gambhīrenaṇṇavo viya,
Brahmassaro piyaṃvādī paññāya ca anūpamo;

54. Vasanto so mahāvīro purasmiṃ kapilavhaye,
Disvā nimitte caturo uyyāna gamanañjase;

55. Pabbajjābhirato nātho gantvā uyyānabhūmiyaṃ,
Suphullacampakāsoka nāgādā'gehi maṇḍitaṃ;

56. Phullapaṅkaja kaḷhāra jalājalaya satākulaṃ,
Mandamandānilāyāta nānāmodehi vāsitaṃ;

57. Sarā saraṃ samāyāta madhubbata nisevitaṃ,
Phalapuppharasuddāma dvija saṅgha nikūjitaṃ;

58. Naccanta mattamorānaṃ niccaṃ maṇḍapasantibhaṃ,
Dibbanta migasagghānaṃ kīḷāmaṇḍapa sannibhaṃ;

59. Samīra sisirodāra dhārāsīkara vārihi,
Dhārāmaṇḍapa pantīhi janānandakaraṃ varaṃ;

60. Uyyānavanamāgamma devarājāva nandanaṃ,
Kīḷanto nijaputtassa sutvāna jātasāsanaṃ;

61. Nivatto vissakammena sahassakkhova bhūsito,
Puraṃ pavisamānova kisā gotami bhāsitaṃ;

62. Sutvāna nibbutapadaṃ tadā cittānukūlakaṃ,
Santuṭṭho sānurāgo ca lakkhagghaṃ tārabhāsuraṃ;

63. Hāraṃ tissāya pesetvā gantvāna sakamandiraṃ,
Devarājavilāsena nisīdi pavarāsane;

64. Athāgamma tadā nekanāṭikā parivārayuṃ,
Vajjanti bheriyo tāsu paggayha kāci nāriyo;

65. Nānālayasamākiṇṇaṃ gītaṃ gāyanti kāci'pi,
Dhamanti susiraṃ kāci kāci vādenti tantiyo;

66. Cāru bimbādharāramma payodharabharā subhā,
Visālāyata nīlakkhā somasommānanā tadā;

67. Naccanti purato tassa bherimaṇḍala majjhagā,
Devakaññāva raṅgamhī rasabhāvanirantaraṃ;

68. Disvāna so tamacchariyaṃ viratto visaye tadā,
Urattāḷañca addakkhi sabbantaṃ bheritāḷanaṃ;

69. Paridevaṃ'cupaṭṭhāsi gītaṃ saṃsārasāgare,
Vāyuvega vikāraṃ'va naccaṃ cintesi nāyako;

70. 'Kadāhaṃ gharamossajja pabbajjāsiri mubbahe?'
Iccevaṃ cintayanto so supantova sayī tahiṃ;

71. 'Yaṃ nissāya mayaṃ ettha naccagītesu vyāvaṭā,
So'yaṃ'dāni supī' amhe kassadāni karoma taṃ?;

72. Iti cintiya te tattha turiyesu sake sake,
Ālambā sayitā kaññā susaññāññamanissitā;

73. Khādanti kāci dantāni kāci lālā vahantiyo,
Kāci rudantiyo tattha vilapanti athā'parā;

74. Kākacchanti'pi semhampi gilanti ca camanti ca,
Karonti nādaṃ nāsāya gharū'ti ca khipanti ca;

75. Muttayanti tadā kāci rahassaṃ vicaranti ca,
Duggandhaṃ vāti taṃ ṭhānaṃ susānaṃ āmakaṃ yathā;

76. Pabuddho aḍḍharattamhi gate tattha nisīdiya,
Addakkhi tāsaṃ nekāni vikārāni tahiṃ tadā;

77. Tassevaṃ pekkhamānassa bhave saṃviggacetaso,
Ādittaṃva upaṭṭhāsi mane khalu bhavattayaṃ;

78. Dāvānala samāditta mahāraññāyathā gajo,
Tathevāsi narindassa gehato gamane matī;

79. Tato vuṭṭhāya sayanā karonto abhinikkhamaṃ,
Vitakkesi mahārājā passituṃ sakamatrajaṃ;

80. Pavisitvā tato gabbhaṃ sanikaṃ santamānaso,
Passitvā saha puttena niddāyantiṃ yasodharaṃ;

81. Cirāgataṃ mahāpemaṃ dhārayaṃ sakamānase,
Buddho hutvāpi'maṃ sakkā passituṃ iti cintiya;

82. Gato nātho tato ṭhānā bodhiyā baddhamānaso
Tadahevāsi buddhoti kāmuko ko na cintaye;

83. Sineru muddharantova pāduddhariya nikkhamaṃ,
Channamāhūya ānītaṃ kanthakaṃ turagādhipaṃ;

84. Assarājaṃ tamāruyha saha channena rattiyaṃ,
Devehi vivaṭadvarā paṭipajji mahāpathaṃ;

85. Cakkavāḷesu nekesu devatā susamāgatā,
Dīpadhūpaddhajehe ca gandhamālehi pūjayuṃ;

86. Purato saṭṭhīsahassāni daṇḍadīpāni dhārayuṃ,
Tathā dakkhiṇapassamhi vāmapasse ca pacchato;

87. Gaganā pupphavassāni vassāpesuṃ cha devatā,
Mandāravaṃ kokanadaṃ sugandhaṃ cittapāṭa liṃ;

88. Campakā soka punnāga nāgapūgāga sambhavaṃ,
Mālatīvassikīyādī nānāvallīhi sambhavaṃ;

89. Padumuppala kalahāra kumudādyāmbu sambhavaṃ,
Sugandhamadhu mattāhi chappadālīhi kūjitaṃ;

90. Pupphavassaṃ pavassittha tiṃsayojanamañjase,
Pasatto tattha turago dukkhato agamī tadā;

91. Evaṃ pūjāvidhānehi gantvā'nomaṃ mahānadiṃ,
Sitasekata saṅkiṇṇaṃ bahumīnakulākulaṃ;

92. Tīraṭṭho passi so dhīro gaṅgānāriṃ rasāvahaṃ,
Karontiṃ vīcibābhāti eṇepupphopahārakaṃ;

93. Assena taṃ mahānomaṃ laṅghāpetvā mahāmatī,
Paratīre patiṭṭhāsi vimale vālukā tale;

94. Pabbajituṃ mayettheva yuttaṃ no me papañcituṃ,
Iti cintiya obhāya dhāritābharaṇāni so;

95. Channassa paṭiyādetvā kanthakañca hayādhipaṃ,
Nisitaṃ khaggamuggayha samoliṃ chindi kuntalaṃ;

96. Evamāvajjayaṃ nātho sace'haṃ sugato bhave,
Tiṭṭhatu gagane gantvā iti ukkhipi ca'mbaraṃ;

97. Tato sakko mahagghena maṇicaṅgoṭakena taṃ,
Paṭiggahetvā sirasaṃ netvā devapuraṃ caraṃ;

98. Kāretvā maṇithūpaṃ so nīdhetvā taṃ siroruhaṃ,
Atthāhaṃ patimāneti sahadevehi nekadhā;

99. Mahābrahmopanītaṭṭhaparikkhāraṃ mahāmatī,
Paṭiggahetvā kāsāvaṃ nivattho pāruto tadā;

100. Pubbe viyambaraṃ gayha ambare khipi nāyako,
Paṭiggahetvā taṃ brahmā netvā brahmapuraṃ caraṃ;

101. Dvādasayojanubbedhaṃ katvā thūpavaraṃ subhaṃ,
Tattha taṃ nidahitvāna paṇipāteti sabbadā;

102. Sampuṇṇa manasaṅkappo pabbajjāsiri mubbahaṃ,
Chādento kāmaleneva maruṃ caṅakkami nāyako;

103. Tato ambavanaṃ gantvā vindanto pītijaṃ sukhaṃ,
Vītināmayi sattāhaṃ ramme pādapamaṇḍape;

104. Tato rājagahaṃ gantvā pārupitvā cīvaraṃ,
Gahetvā maṇivaṇṇaṃ so pattaṃ karatalambujā;

105. Battiṃsa lakkhaṇūpeto anubyañjana maṇḍito,
Brahmujjugatto bhagavā puraseṭṭhamupāgami;

106. Visikhantarena gacchantaṃ lokekanayanaṃ janā,
Disvā evaṃ vicintesuṃ nāyaṃ yo so janādhipo;

107. Kāmaṃ puravadhusomma vattasambandhakāraṇā,
Cando'yamāgato ajja sakavesena no mati;

108. Sutvāna taṃ tadā keci hasantā vacanantaraṃ,
Nāyaṃ sasī sasaṅekā so bhānumeso'ti no mati;

109. Bodhetumāgato kāmaṃ porīnaṃ vadanambuje,
Sakīyeneva rūpena vimhayaṃ porimānuse;

110. Kiṃ bho ummattakā attha evaṃ mā vadathā’dhunā,
Sataraṃsī uṇharaṃsī na so eso aviggaho;

111. Kāmenālasajantuhi kīḷituṃ puramāgato,
Sarūpena na no atthi saṃsayo balu mānase;

112. Tesaṃ taṃ vacanaṃ sutvā hasantā keci jantuno,
Tumhe khalū na jānātha sabāṇe sadhanū hi so;

113. Issaro kantarūpena tuṅgamandiratā puraṃ,
Kelāso iti sampatto jahātha vimatiṃ idha;

114. Tesampi vacanaṃ sutvā hasanteke janā tadā,
Nāyaṃ haro tinetto so kesaveso idhāgato;

115. Viciṇanto siriṃ ajja puraseṭṭhamupāgataṃ,
Vesenaññena maññāma ettha no natthi saṃsayo;

116. Paharitvā karaṃ keci sutvā taṃ vacanaṃ narā,
Hasantevaṃ tadāvocuṃ vāsudevo na ve ayaṃ;

117. Kāmaṃ sarojanābho so vāmano kaṇhaviggaho,
Ayamaññataracaṇṇena āgato pākasāsano;

118. Puraṃ devapurantetaṃ maññamāno mahājutiṃ,
Passitunti paṭiññāto mā bhonto vilapantu ve;

119. Sutvā tesaṃ giraṃ keci keḷiṃ katvāna nekadhā,
Tumhe sakkaṃ na jānātha so hi bho vajirāyudho;

120. Eso hi bho mahābrahmā brahmalokā idhāgato,
Pamattā kinnu vedamhī brahmabandhu pure idha;

121. Athesaṃ vacanaṃ sutvā keci paṇḍitajātikā,
Nete candādayo kāmaṃ mā mohaṃ bho pakāsatha;

122. Caturānano mahābrahmā somasommānano ayaṃ,
Samantapotthako brahmā pattahattho’yamabbhuto;

123. Kāmaṃ pāramitāpuṇṇa pasattho puriso ayaṃ,
Niccaṃ vandatha pūjetha thomethetaṃ mahājutiṃ;

124. Evaṃ vadantā sabbe te nāgarā purisuttamaṃ,
Gandhapupphehi pujentā namassantā tamanvaguṃ;

125. Nettārittehi pājentā munino rūpasāgare,
Jantavo mananāvāyo pāraṃ passiṃsu no tadā;

126. Tadā lokekanayano sapadānena vīthiyaṃ,
Caraṃ yāpanamattaṃva laddhāgamma purā bahi;

127. Paṇḍavaṃ girimāsajja tassacchāyāya so muni;
Saṅghāṭiṃ paññapetvāna nisajja purisāsabho;

128. Adiṭṭhapubbaṃ disvāna patte missakabhojanaṃ,
Sañjātapaṭikūlo taṃ nuditvā paccavekkhaṇā;

129. Amataṃ viya taṃ bhutvā vikkhāletvā mukhaṃ dakā,
Patte vattaṃ caritvāna muhuttaṃ tattha vissami;

130. Pavattiṃ taṃ nisāmetvā bimbisāro narissaro,
Sīghaṃ tamupagantvāna katānuñño nisīdiya;

131. Nimantayitvā rajjena anicchante yatissare,
Anuggahāya me yuttaṃ buddhabhūtenidhāgamaṃ;

132. Evaṃ nimantito tenādhivāsetvā mahāmatī,
Agamāsuruvelāya matuloru parakkamo;

133. Padhānaṃ padahitvāna chabbassamatidukkaraṃ,
Pakāsetvāna lokassa mokkhaṃ natthiti tena so;

134. Tatoppabhuti vattanto majjhimappaṭi pattiyaṃ,
Kāyassānuggahaṃ katvā tato sampiṇiti’ndriyo;

135. Mūle’japālanigrodhapādapassa mahāmuni,
Nisīdi nijasobhāhi obhāsento disodisaṃ;

136. Tadā senāni nigame sujātā khīra dāyikā,
Sampuṇṇamanasaṅkappā yācitvā vaṭadevataṃ;

137. Dhīraṃ devoti maññanti tuṭṭhahaṭṭhā pamoditā,
Hemapātiṃ sapāyāsaṃ datvāna idama’bruvi;

138. Yathā mayhaṃ mahādeva iddhā patthita patthanā,
Tatheva tava saṅkappo khippameva samijjhatu;

139. Iti vatvāna vanditvā katvā ca naṃ padakkhiṇaṃ,
Pakkantāya sujātāya dhīro pātiṃ samādiya;

140. Upagantvānātirammaṃ nadiṃ so nīlavāhiniṃ,
Suppatiṭṭhitanāmamhi nadītitthe nisīdiya;

141. Bhuñjitvā ūnapaṇṇāsa piṇḍaṃ katvāna bhojanaṃ,
Vissajjetvā tato pātiṃ paṭisotaṃ narāsabho;

142. Tato sālavanuyyāne vissamanto divādine,
Disvāna supine pañca atthaṃ tesaṃ vicintiya;

143. Ābodhimūlato magge devehi samalaṅkate,
Maṇitoraṇapālīhi puṇṇakumbhaddhājādihi;

144. Sāyaṇhasamaye nātho gacchanto bodhi santikaṃ,
Disvāna sotthiyaṃ nāma thūyamānaṃ dijuttamaṃ;

145. Tena dinnaṭṭha muṭṭhintu gahetvā nīlasaddalaṃ,
Bodhimūlamupāgamma katvāna taṃ padakkhiṇaṃ;

146. Akāsi tīṇasanthāraṃ pācīnābhimukhaṃ tadā,
Tato mahiṃ dvidhā katvā samuṭṭhāsi mahāsanaṃ;

147. Uccaṃ cuddasahatthena nānā citta vicittitaṃ,
Abhaṭṭhanahittha tatraṭṭho iccevaṃ daḷhamānaso;

148. Kāmaṃ taco nahārū ca aṭṭhi ca avasissatu,
Upasussatu me gatte sabbantaṃ maṃsalohitaṃ;

149. Na uṭṭhahāmabujjhitvā na jahe vīriyaṃ mama,
Adhiṭṭhahitvā evaṃ so nisīdi vajirāsane;

150. Anatikkamaṃ ṭhapetvāna caraṇaṃ caraṇupari,
Kamalaṃ kamaleneva maṇibandhaṃ vidhāya so;

151. Bālāsokadalāsatta paraṃ vā'sokapallavaṃ,
Nidhāya nayanānatda pāṇiṃ pāṇitale jino;

152. Yathā sañjhāghanālīḍha tuṅgakañcana pabbato,
Surattacīvaracchanna cārigatta virājito;

153. Udayāvalakoṭimhi dippantova divākaro
Kandharopari dippanta mukhamaṇḍalamaṇḍito;

154. Yathā cāmikarabyamhe sunīlaṃ sīhapañjaraṃ,
Asampakampapamhehi pihitaddhasulocano;

155. Nīluppalakalāpaṃca jananettālipātanaṃ,
Sajjhudaṇḍasamābaddha bodhikkhandhamaphassi so;

156. Nisinno bodhito chejja pavāḷataruṇaṅkurā,
Patamānā samantāsuṃ tejaṃ viya kubuddhīnaṃ;

157. Devā tattha samāgañjuṃ khippaṃ dasasahassiyaṃ,
Kamalāsanoragā ceva siddhavijjādharādayo

158. Sahampati mahābrahmā brahmasenāpurakkhato,
Sitātapattaṃ dhārento ṭhīto sambuddha santike;

159. Vīsaṃ ratana satāyāmaṃ vijayuttara nāmakaṃ,
Saṅkhaṃ dhamento aṭṭhāsi sādaro pākasāsano;

160. Suyāmo saha senāya thomayanto narādhipaṃ,
Maṇitālavaṇṭaṃ paggayha mandamandena vījati;

161. Jitakitti lataggamhi sassa pupphaṃca pupphītaṃ,
Vāḷavijanimuggayha aṭṭhā santusito tahiṃ;

162. Beluvaṃ vīṇamādāya gītaṃ nānālayānugaṃ,
Pañcasikho ṭhito tattha gāyamāno anekadhā;

163. Mahākālo'pi nāgindo nāgasaṅghapurakkhato,
Thomento tattha aṭṭhāsi navārahaguṇādihi;

164. Raṅgabhumiṃ māpayitvā gahetvāna varaṅganā,
Upahāraṃ karontaṭṭhā timbarū sūriyavaccasā;

165. Āgantvā saha senāya sitaṅgo sitabhusano,
Dhataraṭṭho ṭhito pubbe ārakkhaṃ kurumānako;

166. Pūrento sakasenāya dakkhiṇassaṃ virūḷhako,
Ārakkhaṃ kurumānaṭṭhā nīlaṅgo nīlabhusano;

167. Virūpakkho'pi aṭṭhāsi pālayaṃ pacchimaṃ disaṃ,
Rattaṅgābharaṇo vammī nijasenāpurakkhato;

168. Uttarassaṃ sasenāya ārakkhaṃ kurumānako,
Soṇṇavaṇṇaṅgābharaṇo aṭṭhāsi naravāhano;

169. Kimettha bahulāpena jātikkhettamhi devatā,
Nāgatā neva vāhesuṃ sabbe etthe'va osaṭā;

170. Gaganātotiṇṇaketu pādehi pathavītale,
Nāgādayo na dhutāsuṃ ketunaṃ bahu kā kathā;

171. Na dhūtā dhajapādehi vāyutuddāmavuttihi,
Tārakā gagane brūmo kinnu tattha dhajālutā;

172. Pubbadisā cakkavāḷa silāyuggataketunaṃ,
Pādāni parabhāgādi cakkavāḷasilanvaguṃ;

173. Cakkavāḷa mahāmeru yugandhara nagādayo,
Pupphāvataṃsakā'vāsuṃ nānāvaṇṇehi saṅkhatā;

174. Vāmāmandamakaranda bindusandoha sundaraṃ,
Ullola padumākiṇṇa vitānaṃ vāsi ambaraṃ;

175. Khittasogandhacuṇṇāni devabrahmādinā tahiṃ,
Vitānaṃ viya khāyanti cakkavāḷaggamaṇḍape;

176. Kappūrāgarudhūpehī tattha tatthuggatehi mā,
Kālabbhakūṭacchannova āsi maññaṃ kathemu kiṃ;

177. Jātikkhettesu devehi katagghikusumādinā,
Nosīnā dharaṇī bhārā disebhānaṃ balaṃ aho;

178. Ambarālambamānānī pupphadāmāni bhūtalaṃ,
Ākaḍḍhanāya devehi baddharajjuva bhāsare

179. Aññoññakaramuggayha gagane surasutdarī,
Paribbhamantā gāyanti tattha tattha manoramaṃ;

180. Ubho bhuje vikāsetvā maṇḍitaṃ surasutdarī,
Bhamanti bhantabheṇḍuva tattha tatthambare yugā;

181. Nīluppalakalāpādī gahetvāna suraṅganā,
Ṭhītāsuṃ parivāretvā pūjamānā narissaraṃ;

182. Ratnapallavakalahāra kamaluppala saṅgate,
Sannīrakusumākiṇṇe puṇṇesogandhavārihī;

183. Kañcanādighaṭe gayha ambare surasundarī,
Katvāna sugataṃ majjhe pūjayiṃsu samantato

184. Kañcanādāsahatthā ca kācī kaññā tathā ṭhitā,
Tālavaṇṭe gahetvāna ṭhītāsuṃ kāci devatā;

185. Kāci maṅgala saṃyutta vacanā tava patthanā,
Samijjhatuti ghosentī parivāretvā ṭhitā jinaṃ;

186. Sirivacchādi paggayha aṭṭhamaṅgalamuttamaṃ,
Ṭhitāsuṃ gagane nārī parivāretvā munissaraṃ;

187. Naccanti keci kīḷanti selenti ca lalanti ca,
Vādenti keci gāyanti velukkhepaṃ karonti ca;

188. Nekapupphagghipantī ca tathā dīpagghipanti ca,
Maṇicāmīkarāsajjhu agghikā pantiyo tathā;

189. Ābrahmabhavanuggamma cakkavāḷasamantato,
Tiṭṭhanti jalamānāyo buddhassa maṅgalussave;

190. Sattaratanasambhutā nānā toraṇapantīyo,
Hemarambhāmayā cāpi tathā dussamayā siyuṃ;

191. Nānāvaṇṇehi nekehi chattehi ca nirantaraṃ,
Cakkavāḷodaraṃ āsi saraṃca kamalākulaṃ;

192. Tattha tatthujjalāneka yantadīpāvalī mahī,
Tārakājālakākiṇṇa gaganaṅganasantibhā;

193. Dhajantarita chattā'suṃ cakkavāḷagirūpari,
Nirantarā'suṃ tattheva ghaṭadīpā ca toraṇa;

194. Nānāturiyanādehi nānāsaṅgītitāhi ca,
Sādhuvādehi nekehi cakkavāḷo phuṭo ahū;

195. Aho mahantatā tassa buddhassa katamaṅgale,
Pūjāvisesaṃ taṃ ko hi mukhenekena bhāsatī;

196. Catummukho sahassakkho dvisahassanayano phaṇī,
Dasakaṇṭho'pi taṃ sabbaṃ neva sakkonti bhāsituṃ;

197. Evaṃ surāsurabrahma venateyyoragādihi,
Nirantaraṃ katāneka mahāmaha samākule;

198. Tasmintu vāsare māro passitvā bhuvanaṃ idaṃ,
Āmantetvā sānuvare āhevaṃ sakutūhalo;

199. Sabbe dibbavimānā bho suññā dissanti chaḍḍitā,
Purapālampahāpetvā kva gatā'suṃ sadevakā;

200. Kimbho māra na jānāsi matto sutto'si ajja kiṃ,
Suddhodaniya siddhattho māyāya tanayo ayaṃ;

201. Puretvā pāramī sabbā katvāna abhinikkhamaṃ,
Bodhimule nisinno si ajja buddho bhavāmīti;

202. Tassa pūjāvidhānatthaṃ dasasahassīsu devatā,
Samāgatā haṭṭhatuṭṭhā karontajja mahāmahaṃ;

203. Kinnu te badhiraṃ sotaṃ kinnu parihāyi locanaṃ,
Dhajaggā te na dissanti ullolaṃ te na sūyati;

204. Tesaṃ taṃ vacanaṃ sutvā antako khalu pāpimā,
Dukkhito dummano tesaṃ socanto idambruvi;

205. Aho vatā'tiparihāni saṃsārassa mahā ayaṃ,
Asāro khalu saṃsāro siddhatthe vibhavaṃ gate;

206. Aho vatā'ti naṭṭhamhā tivaṭṭaṃ paripuritaṃ,
Hoti bho dahanā daḍḍhavanaṃvāti alakkhikaṃ;

207. Nirālokaṃ tilokaṃ bho asuraṃ vāsaraṃ yathā,
Parimosaratanaṃ hoti rajjaṃ vedaṃ jagattayaṃ;

208. Mamesa visayaṃ hitvā yāti siddhatthadārako,
Tena yātena maggena nikkhamanti bahujjanā;

209. Bhavantaṃ na karoteso yāva suddhodanatrajo,
Etha gacchāma siddhatthamasiddhatthaṃ karoma bho;

210. Māpetha bheravaṃ vaṇṇaṃ bībhacchaṃ duddasaṃ kharaṃ,
Saddeneva palāpetha tūlabhaṭṭaṃva vāyunā;

211. Tassa taṃ vacanaṃ sutvā mārasenā samāgamuṃ,
Nānāvesadharā hutvā nānāyudha samaṅgino;

212. Yojanānaṃ tadā māro diyaḍḍhasatamuccato,
Girimekhalamāruyha senāya sahasā'gamī;

213. Disvāna durato ettaṃ devā māraṃ savāhiniṃ,
Bhayaṭṭāpagamuṃ khippaṃ dhāvamānā disodisaṃ;

214. Saṃkhippa khippaṃ sacchattaṃ brahmā dhāvi parammukho,
Katvāna piṭṭhiyaṃ saṅkhaṃ sakko dhāvi visaṅkito;

215. Mahākālo'pi nāgindo nimujja mahiyaṃ tadā,
Vattadattakaro bhīru sake nipati mañcake;

216. Saṃ saṃ pūjāvidhānantu chaḍḍetvāna sadevakā,
Gatāsuṃ suññakaṃ āsi cakkavāḷamidaṃ tadā;

217. Nissirīkaṃ padesaṃ taṃ asobhaṃ asamañjasaṃ,
Ahosi patitāneka pūjābhaṇḍasamākulaṃ;

218. Ekova tattha sugato nisīdi vajirāsane,
Pajjalaṃ nijasiriyā sūriyova yugandhare;

219. Akampo ca asantrāsī lomahaṃsa vivajjito,
Abhīto sīharājāva migacchāpānamaggato;

220. Tato dhammissarassagge dunnimittāni jāyaruṃ,
Andhakāraṃ disā āsuṃ dhūmaketu ca ambare;

221. Dinaṃ duddinakaṃ āsi hataraṃsi divākaro,
Ukkāpato'pi paññāyi disāḍāhopapajjatha;

222. Aghane gagane āsuṃ indacāpavirajjutī,
Analāsaniyo'dittā tattha tattha patantī ca

223. Kākolasaṅghā vassiṃsu uṇṇa sakuṇakosiyā,
Cariṃsu ambare'petā kabandhā ca bhayāvahā;

224. Senaṃ saṃvidahitvāna tato māro abhiddavi,
Āgantvā cakkavāḷamhi ṭhito jinamudikkhiya;

225. Ekakassa manussassa santikopagamaṃ mama,
Na yuttañhi gajo yāti gajaṃ no yāti kotthukaṃ;

226. Netaṃ garu palāpetuṃ kālo iti vicintiya,
Māpesi kupito khippaṃ kappanila samānilaṃ;

227. Khipanto gagane khippaṃ uddharitvā vanaspatī,
Katvāna vanamummūlaṃ viddhaṃsento asesakaṃ;

228. Cāletvā tālasālādiṃ luñcitvā gagane khipaṃ,
Pātento cakkavāḷante vājisīha gajādayo;

229. Paharitvā vivattetvā girikūṭāni ukkhipaṃ,
Bhamayanto nabhomajjhe dhāvateva tato tato;

230. Silāhi silāsaṅghaṭṭa mahānādaṃ pavattayaṃ,
Pātento dahanañcāpi dhūmamambara mukkhipaṃ;

231. Bhamayanto gahetvāna ambare chadaniṭṭhikā,
Pāsāde parivattetvā paharanto nagādisu;

232. Khananto pathaviṃ paṃsuṃ gahetvāmbaramaṇḍale,
Bandhantova paraṃ bhumiṃ bhindanto tuṅgapabbate;

233. Bhayānakena saddena upagamma mahāmuniṃ,
Cāletuṃ neva so sakkhi aṃsumattampi cīvare;

234. Tadāsi vijayo tassa sambuddhassa sirīmato,
Paṭhame mārayuddhamhi mārassāsi parājayo;

235. Evaṃ mahānubhāvoti mantvāna narasārathiṃ,
Niccaṃ vandatha pūjetha so hi vo saraṇaṃ sadā;

Iti paṭhamo vijayo.

236. Disvā namuci dhīrassa mālutenānupaddavaṃ,
Dukkhī ca dummano āsi kodhenāturamānaso;

237. Hotu dāni mahoghena pavāhemi imaṃ yatiṃ,
Māpetvāna mahāmeghaṃ socanāya alaṃ mama;

238. Iti cintiya so māro mahāmeghamamāpayi,
Disāsumpihitā sabbā andhakāro avatthari;

239. Uparūpari guṇā hutvā sahassāni satāni’pi,
Dhārādharā mahādhārā vattayiṃsu samantato;

240. Sodāminīsahassehi vinaddhaṃva nabhaṃ ahū,
Tattha tattha disābhāge indacāpā avattatha;

241. Mahārajatarajjūhi sibbitāva nabhāvanī,
Dharādharorudhārāhi nirantarapavattihi;

242. Tattha tattha patantāni ghorāsanisatā ahuṃ,
Mahābhīma nabho bherissanā āsuṃ tahiṃ tahiṃ;

243. Uddharanto mahāsele mahogho ca tadubbhave,
Kelāsa sikharākāra eṇepuñje samubbahaṃ;

244. Mahāthūpappamāṇādi mahābubbulamubbahaṃ,
Gambhīro puthulo caṇḍo upagamma jinantikaṃ;

245. Sarīre lomamattampi temetumasamatthako,
Gato mahogho buddhassa'bho'nubhāvamahantatā;

246. Tadāsi vijayo tassa sambuddhassa sirīmato,
Dutiye mārayuddhamhi mārassāsī parājayo;

247. Evaṃ mahānubhāvoti mantvāna nara sārathiṃ,
Niccaṃ vandatha pūjetha so hi vo saraṇaṃ sadā;

Dutiyo vijayo.

248. Tato māro asakkonto vassoghena upaddavaṃ,
Kātuṃ tassa usūyādi kopākulamano tadā;

249. Bhavatajja kimetena māraṇe tassa kiṃ garu,
Idānaṅgāravuṭṭhīhi jhāpemi sahasā imaṃ;

250. Iti cintiya so māro māpetvāṅgāra vuṭṭhiyo,
Pesesi nabhasā tassa sambuddhassa upantikaṃ;

251. Mahāpabbatasaṅkāsa jalitaṅgāra rāsayo,
Dhāviṃsu nahasā tattha accimanto mahabbhayā;

252. Cicciṭāyana saddehi pūrayanto disantaraṃ,
Dhūpāyanto phuliṅgehi mārassāpi bhayāvahā;

253. Ujjālentā mahārukkhe pabbate'pi ca sammukhe,
Narakodaruggatā aggī rāsīvāti bhayāvahā;

254. Upagantvā muhuttena nisinnaṃ munipuṅgavaṃ,
Madhumattālijhaṅkāra nādākuladisāmukhā;

255. Pātenti satatāmanda makarandaja bindavo,
Mālāvataṃsakā hutvā pādamule patiṃsu tā;

256. Tadāsi vijayo tassa sambuddhassa sirīmato,
Tatiye māra yuddhamhi mārassāsi parājayo;

257. Evaṃ mahānubhāvoti mantvāna narasārathiṃ,
Niccaṃ vandatha pūjetha so hi vo saraṇaṃ sadā;

Tatiyo vijayo.

258. Tenānupaddutaṃ buddhaṃ passitvāna pajāpati,
Dukkhito dummano hutvā evaṃ cintesi dummati;

259. Pāsāṇavassaṃ māpetvā cuṇṇetvā panimaṃ yatiṃ,
Viddhaṃsemīti cintetvā māpesūpalavassakaṃ;

260. Tasmiṃ vasse'ti bībhacchā dhūmāyantā sajotikā,
Jalitaṅgārasaṅkāsā pāsāṇuccāvacā bahū;

261. Karānaññoññasaṅghaṭṭā mahantaṃ bheravaṃ ravaṃ,
Duddinaṃ dhūmajālāhi kurumānā samantato;

262. Satthūpagantvābhimukhaṃ santamālāgulā viya,
Patiṃsu siripāde te amandāmodavāhino;

263. Tadāsi vijayo tassa sambuddhassa sirīmato,
Catutthe mārayuddhamhi mārassāsi parājayo;

264. Evaṃ mahānubhāvoti mantvāna narasārathiṃ,
Niccaṃ vandatha pūjetha so hi vo saraṇaṃ sadā;

Catuttho vijayo.

265. Disvānattamano māro ditto kodhagginā tadā,
Māpetvā'yudhavassaṃ so pesesi tadupantikaṃ;

266. Nettiṃsacchūrikā satti heṇḍivāla gadādayo,
Tiṇgadhārā pajjalitā acirajjuti sannibhā;

267. Yathā pupphopahāropagantvāna gaganaṅganā,
Evaṃ sambuddhapādesu patiṃsu parivattitā;

268. Tadāsi vijayo tassa sambuddhassa sirīmato,
Pañcame mārayuddhamhi mārassāsi parājayo;

269. Evaṃ mahānubhāvoti mantvāna narasārathiṃ,
Niccaṃ vandatha pūjetha so hi vo saraṇaṃ sadā;

Pañcamo vijayo.

270. Taṃ disvā pāpimā kuddho yaṃ yaṃ tassa karoma'haṃ,
Taṃ taṃ'dānī na sakkoti kiñci kākumu'pakkamaṃ;

271. Māpesi kukkulaṃ vassaṃ māramīta'dhunā muniṃ,
So'gā'kāsā sampaditto dhūmāyantova pajjalaṃ;

272. Jinassābhimukhaṃ gantvā kukkulo parivattiya,
Candanassa sitabbhassa dhūlī hutvāna pagghari;

273. Tadāsi vijayo tassa sambuddhassa sirīmato,
Chaṭṭhe namuci yuddhamhi mārassāsī parājayo;

274. Evaṃ mahānubhāvoti mantvāna narasārathiṃ,
Niccaṃ vandatha pūjetha so hi vo saraṇaṃ sadā;

Chaṭṭho vijayo.

275. Tato disvāna taṃ kaṇho kaṇhasenā purakkhato,

Saṅkuddho pesayi tattha vassaṃ so sikatāmayaṃ;

276. Khadīraṅgāra saṅkāsā vālukā gaganāgatā,
Bhassantā jinapādante vāsacuṇṇattamāgatā;

277. Tadāsi vijayo tassa sambuddhassa sirīmato,
Sattame mārayuddhamhi mārassāsi parājayo;

278. Evaṃ mahānubhāvoti mantvāna nara sārathiṃ,
Niccaṃ vandatha pūjetha so hi vo saraṇaṃ sadā;

Sattamo vijayo.

279. Tampi disvā asajjanto ahirī kopaketuko,
Māpetvā palipandāni tattha osīdayāmi taṃ;

280. Iti cintiya māpetvā pesesi palipaṃ ghanaṃ,
Dhūpāyanto pajjalanto gantvā so nabhasā lahuṃ;

281. Sambuddhasiripādamhi sampatto nibbuto tato,
Nānāsugandhasambhuta gandhakaddamataṃ gato;

282. Tadāsi vijayo tassa sambuddhassa sirīmato,
Aṭṭhame mārayuddhamhi mārassāsi parājayo;

283. Evaṃ mahānubhāvoti mantvāna narasārathiṃ,
Niccaṃ vandatha pūjetha so hi vo saraṇaṃ sadā;

284. Olokento tato māro mārāriṃ siriyujjalaṃ,
Disvā cittampasādetumasakkonto'ti kopavā;

285. Ajjetamandhakārasmiṃ pakkhipitvā pamohituṃ,
Mayhaṃ bhāroti cintetvā māpesi timiraṃ ghanaṃ;

286. Lokantaresu sambhuta timiso'va bhayāvaho,
Gantvāna gaganā so hi patvāna munisantikaṃ;

287. Yathā timiramāyāti vināsaṃ suriyuggate,
Evamāsi jinaggamhi andhakāro tathāvidho;

288. Tadāsi vijayo tassa sambuddhassa sirīmato,
Navame mārayuddhamhi mārassāsi parājayo;

289. Evaṃ mahānubhāvoti mantvāna narasārathiṃ,
Niccaṃ vandatha pūjetha so hi vo saraṇaṃ sadā;

Navamo vijayo.

290. Evaṃ navahi vuṭṭhihi katvā māro mahā bhavaṃ,
Na tassopaddavaṃ disvā dittakopānalākulo;

291. Gahetvāna tato khippaṃ ṭhapitaṃ attaguttiyā,
Cakkāyudhaṃ mahātejaṃ kupito khipi vegasā;

292. Dhārādharaṃ tamuggayha kuddho paharate yadī,

Kalīraṃva asajjanto vikhaṇḍeti pajāpati;

293. Tatheva so mahiṃ kuddho māro khipati vegavā,
Na bhavantosadhā pāṇā visussanti sarādayo;

294. Tatheva kupito tena khipate so mahambudhiṃ,
Vilayaṃ jalajā yanti sussate so mahaṇṇavo;

295. Evaṃ mahānubhāvo so gacchanto jalambare,
Patvāna patito nāthaṃ hutvāna pupphacumbaṭaṃ;

296. Tadāsi vijayo tassa sambuddhassa sirīmato,
Dasame mārayuddhamhi mārassāsi parājayo;

297. Evaṃ mahānubhāvoti mantvāna narasārathiṃ,
Niccaṃ vandatha pūjetha so hi vo saraṇaṃ sadā;

Dasamo vijayo.

298. Iti kopagginā dittamanaṃ māraṃ tadā jino,
Karuṇājalasekena nibbāpento nisīdi so;

299. Evaṃ katvāpi so kuddho aladdhavijayo tadā,
Āmantesi sakaṃ senaṃ palayānalabheravaṃ;

300. Ethāsu vata're mayhaṃ assavā mārakiṅkarā,
Nānāvesadharā hotha dhāretha vividhāyudhe;

301. Saddehetaṃ palāpetha yātha gaṇhatha bandhatha,
Pāde gahetvā khipatha cakkavāḷantaraṃ ito;

302. Athagā saha vācāhi bhiṃsā sā māravāhinī,
Turaṅga vyaggha mātaṅga sīhādirūpa bhiṃsanā;

303. Sā mārassubhato passe catuvīsatiyojane,
Ṭhitā pacchimabhāgamhī cakkavāḷasilāvadhiṃ;

304. Bahalattena sā āsi sampuṇṇa navayojanā,
Yakkha peta pisācādi vesehi bhayavāhinī;

305. Saṃvaṭṭa vātasampāta khubhītambudhino viya,
Ullola bhimaghoso tu gato brahmapurāvadhiṃ;

306. Danta saṅghaṭṭa sañjāta jālāmālā samākulā,
Tesaṃgārā'va dittāsuṃ kodhummīlita locanā

307. Vahanti dhūmakkhandhāni mukhakoṭara koṭihī,
Nīhaṭā nīhaṭā jivhā subhīmoragataṃ gatā;

308. Uddharitvāna tālādi karitvāna sarāsane,
Bhujaṅge ca guṇe keci gāḷhamākaḍḍhayanti ca;

309. Puṇḍarīkaccha sīhādī khipantābhimukhe tadā,
Dhāvanteke samuggayha purato dittapabbate;

310. Bhayānakāti nekāni sīsāneka kalebare,
Māpayitvāna purato dhāvanti keci kiṅkarā;

311. Sīsena sīhasaṅkāsā gattena manujopamā,
Buddhassābhimukhaṃ keci dhāvanti māra kiṅkarā;

312. Kaṇṭhīravākāradehā mukhena khalu rakkhasā,
Hutvāna abhidhāvanti kecimārassa kiṅkarā;

313. Daṇḍamānavakā sīsabhāgenā’tibhayāvahā,
Gattena rakkhasā hutvā keci dhāvanti kiṅakarā;

314. Dīpacchebha turaṅgānaṃ vyaggha khaggavisāṇinaṃ,
Varāha mahisādīnaṃ kaṇṇapāvura bhoginaṃ;

315. Sīsākāra mahāsīse tabbiruddhe kalebare,
Māpetvā abhidhāvanti keci mārassa kiṅkarā;

316. Ākaḍḍhentā kapolānaṃ karasākhāhi sammukhe,
Dassayantā mahādāṭhaṃ kecenti mārakiṅkarā;

317. Tikhiṇagganakhā keci phālayantā sakodare,
Ante gale pilandhitvā dhāvanti kiṅkarāpare;

318. Gilantā keci phaṇino uggirantā tatheva ca,
Sīsa kandhara kaṇṇanta bāhu aṅguli ādisu;

319. Sakalesu sarīresu visadhūmaggi saṅkule,
Dhārentā’sivise keci dhāvantyagge bhayāvahā;

320. Padittāyogule gayha khipanteke anekadhā,
Dittapabbatamuddhacca keci aggikapālake,
Khipannā abhidhāvanti daṭṭhoṭṭhā bhīmalocanā;

321. Lālayantā sakā jivhā khandhe katvāna muggare,
Mattabhujaṅga vesena dhāvanti apare bhaṭā;

322. Pibantā lohitāneke khādantā pisite pare,
Pisācāva’caruṃ keci munirājassa aggato;

323. Ullaṅghantā ca selentā dhāvantā jalitāyudhā,
Bhimavesadharā yakkhā kecenti bhakuṭīmukhā;

324. Paṇuṇṇa saravassehi kuntatomara vuṭṭhihi,
Bheṇḍivālā’sicakkehi nibbharāsi digantaraṃ;

325. Yaṃ diṭṭha suta mattena maraṇaṃ citta vibbhamaṃ,
Yāti loko kathaṃ ko taṃ nissesaṃ bhāsate naro;

326. Nekadantasahassehi nikkhantaggisikhāyutaṃ,
Dānanijjharasampātaṃ bhīmagajjanagajjitaṃ;

327. Nekasata karaggehi dhatāyolaguḷādikaṃ,
Sannaddhaṃ kavacādīhi giriṃca girimekhalaṃ;

328. Ārūḷho pāpimā tattha ussāpetvā jayaddhajaṃ,
Visālāvatta dāṭhaggo cipiṭagga bhagga nāsiko;

329. Daṭṭhoṭṭha bhīmavadano bhakuṭī vali lalāṭako,
Kodhānalehi sandiddha mahakkho tambadāṭhīko;

330. Nīlapabbata saṅakkāsa visamaṅgo mahodaro,
Gonasoraga sappādi aṅgīkata subhiṃsano;

331. Sahassabāhuṃ māpetvā chūrikā yaṭṭhi satti ca,
Kodaṇḍacaṇḍabāṇe ca cakka kuntagadādi ca;

332. Saṅku vetālikā pharasu pāsamuggara aṅkuse,
Gahetvā kaṇayañcātha tisūla vajirāyudhe;

333. Parivattesi ākāse tesamaññoñña ghaṭṭanā,
Uggatehi phuliṅgehi dhāvantehi samantato;

334. Aggi cakkaparītaṃca kurumāno nijaṃ tanuṃ,
Āvahanto bhayaṃ brahma sura siddhādīnaṃ tadā,
Sa māraseno so māro bhagavantamupāgami;

335. Udayāvalakūṭamhi bhāsantova pabhākaro,
Suppatiṭṭhitamerū'va tikūṭācala muddhani;

336. Katvāna piṭṭhito bodhiṃ bhūruhaṃ vajirāsane,
Nisinno bhagavā'tīva niccalo atirocati;

337. Akampo so munī evamagge'kāsi nijaṃ balaṃ,
Sammappadhānasaṃyutto dayāmetto mahesiko;

338. Catubuddhabhumisaṅkhāta jayabhumimudikkhiya,
Catussaṅgahavatthūnaṃ yojetvā dvārakoṭṭhake;

339. Yojetvāna thiraṃ tattha saddhādibalakoṭṭhake,
Satipaṭṭhānapākāre abhejjindriya gopure;

340. Thirañāṇayudhākiṇṇe mettā sannāha vammito,
Abhīta bhāratī bhuri bherisaṅkha purakkhato;

341. Caturaṅgaviriyuttuṅga mātaṅgakkhandhasaṅgato,
Puññasambhārabhārena kampayaṃ vasudhātalaṃ;

342. Cariyattaya saṅkhāta'mussāpita jayaddhajo,
Evaṃ vidhāya mārāri mārasaṅgāma maṇḍalaṃ;

343. Dānādayo mahāyodhe āhūya sahajātake,
Suṇātha bho giraṃ mayhaṃ bhavatajja mahā bhavo;

344. Etha yātha samaggattha na ossakkatha sujjhatha,
Vijetuṃ mārayuddhamhī na sakkā'sesajantuhi;

345. Ajja gacchati niṭṭhānaṃ so bho pāramitābhaṭā,
Sahussāhā mamaggamhi dassetha vīriyaṃ sakaṃ;

346. Atha dānabhaṭo āha apphoṭaṃ diguṇaṃ bhujaṃ,
Passadāni mahāvīra balaṃ me māradhaṃsane;

347. Paramatthapārami yodhaṃ tathe'va upapāramiṃ,
Ubho passe karitvāna saseno dhāvi dappavā;

348. Tatheva sīlanāmavho pāramībhaṭa'muttamo,
Nikkhamma saha senāya mārasenamabhiddavī;

349. Tathānekkhammanāmopi sannaddho'sabhaṭo bhaṭo,
Mārasenāmige hantuṃ dhāvi dīpī'va sāhaso;

350. Paññāyodho'pi gacchanto sāṭopo dhāvi dappavā,
Māramerumahā ajja sasenummūlayāmiti;

351. Vīriyapāramitā yodho daṭṭhoṭṭho bhīmagajjano,
Sosemi mama tejena vadaṃ'gā māra sāgaraṃ;

352. Khantisaccavhayā ceva tato'dhiṭṭhānako bhaṭo,
Āsu dhāviṃsu pātetuṃ mārassa makaraddhajaṃ;

353. Mettānāmo mahāyodho māro mayhamalanti'gā,
Upekkhako'pī so yodho mārasenaṃ padālituṃ;

354. Pesetvevaṃ jino senaṃ'sarīraṃ daḷhavikkamaṃ,
Nisidi tassa tejena nirussāhāsi sā camū;

355. Aho bho vimhayaṃ dāni suṇātha munino mama,
Jeti eko nisinnova samāraṃ māravāhiniṃ;

356. Kopānalena sandittaṃ duṭṭha ruṭṭhaṃ pajāpatiṃ,
Aduṭṭho jeti sambuddho ānubhāvo hi tādiso;

357. Dittāyudhe khipante'pi vijjhante vasavattinī,
Nirāyudho'va taṃ jeti ānubhāvo hi tādiso;

358. Sahāṭopaṃ sahaṅkāraṃ māraṃ sāḍambaraṃ tadā,
Niccalo jeti sambuddho ānubhāvo hi tādiso;

359. Hatthassa rathapattīhi dhāvantaṃ tamitocito,
Nisinnova jino jeti ānubhāvo hi tādiso;

360. Bhāsantaṃ nekadhā kaṇṇa kaṭhora giramantakaṃ,
Nissaddo jeti sambuddho ānubhāvo hi tādiso;

361. Māropāgamma aṭṭhāsi laṅghituṃ asamatthako,
Buddhatejaggi pākāraṃ dittamabbhuggataṃ thiraṃ;

362. Tadāha namuci kuddho bhujamukkhippa'mīdisaṃ,
Khippaṃ siddhattha he gaccha santakedaṃ mamāsanaṃ;

363. No ce gacchasi te hadayaṃ phālemi nakhasattihi,
Vicuṇṇemi tuvaṃ pāde gahetvā pathavītale;

364. Passa me mahatiṃ senaṃ passa āyudhasañcayaṃ,
Tena taṃ abhimaddāmi tuvaṭaṃ gacchidaṃ mama;

365. Athassa vacanaṃ sutvā jino'ha madhuraṅgiro,
Kadā te pūritā māra pallaṅkatthāya pāramī;

366. Kadā adāsi sīsādī dānaṃ sīlaṃ kathaṃ tava,
Tadatthāya kathāpehi ke te paccakkhakārakā;

367. Athā'ha pharuso māro netaṃ garu mune mama,
Ayaṃ sā parisā sabbā tassa paccakkhakārakaṃ;

368. Ugghosesi mahāsenā pakkhī'hanti visuṃ visuṃ,
Bhumudriyana mattova tato kolāhalo ahu;

369. Athāha māro samaṇa ahaṃ sakkhi kathāpayiṃ,
Tava ko sakkhi yajjatthi kathāpehi lahuṃ mama;

370. Athāha bhagavā tassa gambhīraṃ madhuraṃ giraṃ,
Nicchārentā mayūrassa sunādaṃ phaṇino yathā;

371. Taveva me na santīdha paccakkhatthaṃ sacetanā,
Acetanāva medāni santi paccakkhavādino;

372. Iti vatvāna mārāri sañtdhā jimūta gabbhato,
Nikkhanta vijjusaṅkāsaṃ karaṃ cāmīkarajjutiṃ;

373. Ratta cīvaragabbhamhā nīharitvā jino tadā,
Dharaṇyabhimukhaṃ'kāsi uddissa bhumikāminiṃ;

374. Dānamānādikamme me kampantī jātijātiyaṃ,
Kimajja nissaṇāsī'ti jino vācamudāharī;

375. Sakkhi'hanti vadantīva tato bhumivaraṅganā,
Saḷilāvanipariyantā gajjanti nacci tāvade;

376. Mahī sāgara ūmī'va uṭṭhāpenti mahūmiyo,
Chaddhā kampi kulālassa cakkaṃvāti paribbhami;

377. Himavā girirājā ca yugandhara nagādayo,
Kūṭabāgā samukkhippa nacciṃsu naṭakā viya;

378. Disvā sutvā tamaccheraṃ gayenubbigga mānasā,
Mārasenā pabhinnāsi bhinnavelova sāgaro;

379. Bhayenaṭṭassarā bhantā patantaññoñña ghaṭṭanā,
Vikiritvā kace piṭṭhe dhāviṃsu mārakiṅkarā;

380. Gahitāyudhāni chaḍḍentā pidahantānanaṃ karā,
Nivatthavatthamatte'pi dhāviṃsu anapekkhakā;

381. Aṅguliyo mukhe keci pakkhipanti rudanti ca,
Keci vandanti yāvanti abhayaṃ sāmi dehi no;

382. Siddhattho'yaṃ jito kinnu nissāsā ruddhabhāsanā,
Piṭṭhipassamudikkhanti dhāviṃsu cakitā pare;

383. Girimekhalo'pi nāgindo jannukena patī tadā,
Māro'pi patito khippaṃ dhāvitvā'dassanaṃ gato;

384. Taṅkaṇe uggato āsi satthu kitti jayaddhajo,
Avahentova surādīnaṃ brahmalokāvadhiṃ gato;

385. Tadāsi vijayo tassa sambuddhassa sirīmato,
Carime mārayuddhamhi mārassāsi parājayo;

386. Evaṃ mahānubhāvoti mantvāna narasārathiṃ,
Niccaṃ vandatha pūjetha so hi vo saraṇaṃ sadā;

Ekādasamo vijayo.

387. Laddhābhivijaye buddhe nisinne vajirāsane,
Parivārayuṃ gatāgamma pure viya surādayo;

388. Devā te nikhilā netvā nānāpūjāvidhiṃ tato,
Santuṭṭhā munino’kāsuṃ mahantaṃ jayamaṅgalaṃ;

389. Sampattātha nisākantā mānetuṃca munissaraṃ,
Pubbāparambare lagga sasīṇakkaṇṇa bhusaṇa;

390. Sunīlākāsa dhammille dhatta tārālimālikā,
Vījentīva disā bāhā phullacūtaka cāmare;

391. Mallikā mukulāsatta sammattāligaṇā tadā,
Dhamentā viya saṅkhāni kūjenti madhuraṃ giraṃ;

392. Sāmoda makarandehi mandamandānilāgatā,
Sajuṇhā jinabimbamhi utuṃ gāhenti sītalaṃ;

393. Avijjādi mahāmūlaṃ tivaṭṭatthira khandhakaṃ,
Saṃsāra visarukkhaṃ so āraddhummulituṃ tadā;

394. Bhāvento purime yāme saranto khandhasantatiṃ,
Pubbenivāsānussati ñāṇaṃ laddhā narissaro;

395. Tathā majjhima yāmamhi dibbacakkhu visodhanā,
Cutupapāta ñāṇañca adhigaṃtvāna sabbaso;

396. Rattiyā pacchime yāme cintayanto jarādayo,
Vipassitvā nāmarūpe āropetvā tilakkhaṇaṃ;

397. Sammasanto kilesehi vivecetvā sakaṃ manaṃ,
Āsavānaṃ khaye ñāṇā laddhā aggaphalaṃ tadā;

398. Patto nibbāṇanagaraṃ bojjhaṅga ratanissaro,
Saddhammarājā hutvāna pītivācamudāharī;

399. Anekajāti saṃsāraṃ sandhāvissaṃ anibbisaṃ,
Gahakārakaṃ gavesanto dukkhā jāti punappunaṃ;

400. Gahakāraka diṭṭhosi puna gehaṃ na kāhasi,
Sabbā te phāsukā bhaggā gahakūṭaṃ visaṅkhitaṃ,
Visaṅkhāragataṃ cittaṃ taṇhānaṃ khayamajjhagā;

401. Icceva maggamatadānavidhippavīṇa,
Kāruññapuññahadayena mahodayena,

Patvā bhavaṇṇavamapāramanantadukkhaṃ,
Yenocitā paramapāramitā jinena;

402. Yoceva sabbavibhavaṃ paṇuditva rajjaṃ
Nikkhamma patva calapattamahīruhassa,
Mūle nisajja sabalaṃ pabalañca māraṃ,
Pāpārayo ca vijito sa dadātu santiṃ;

Abhisambodhi kathā.

403. Tilokanātho sugato tato tadā
Udānavācaṃ samudāharitvā,
Pallaṅkamābhujja dumindamūle
Cintesi evaṃ vajirāsanasmiṃ;

404. Dānādayo pāramitā cinitvā
Asaṅkhakappāni ca khepayitvā,
Asseva pallaṅkavarassa hetu
Sandhāvitaṃ taṃ bhajitaṃ vayajja;

405. Yāvassu puṇṇa mama cetanāyo
Tāvettha acchāmi na vuṭṭhahāmi,
Maṃtvāna so nekasahassasaṅkhā
Jino samāpatti valañji tattha;

406. Devātidevo tibhavekanātho
Hatāvakāso jitapañcamāro,
Pitāmahādīhi mahīyamāno
Khepesi satthā divasāni satta;

Iti paṭhama sattāhaṃ.

407. Yasmāsanaṃ neva jahāti tasmā
Tisandhiyuttena nisīditeva,
Ajjāpi kattabbamanena atthi
Devānamicchāsi manamhi kaṅkhā;

408. Tesaṃ manaṃ so manasā viditvā
Vinodanatthaṃ vimatintu tesaṃ,
Uṭṭhāya tamhā nabhamuppatitvā
Dassesi tesaṃ munipāṭiheraṃ;

409. Vinodayitvā sugato tadevaṃ
Sudhāsinaṃ cetasi kaṅkharāsiṃ,
Pallaṅkato uttarapubbakaṇṇaṃ
Ākāsatoruyha jalaṃ ravīva;

410. Jino dumindassa ca āsanassa
Bahūpakārattamanussaranto,
Ṭhito padaṃ kiñci akopayanto
Ito cito loka na mujjahanto;

411. Nīlāyatakkhāmalakantitoya
Dhārānipātena dumindarājaṃ,
Nisiñcamāno divasāni satta

Pūjesi taṃ'nimisalocanehi;

412. Ajjāpi tasmiṃ dharaṇippadese
Katassa thūpassa tadeva nāmaṃ,
Ahosi devā ca naro'ragā ca
Mahenti te tena divaṃ payanti;

Iti dutiya sattāhaṃ.

413. Devā tato devavarassa tassa
Sucaṅkamaṃ'kaṃsu maṇīhi nānā,
Pallaṅkato ṭhānavarassa majjhe
Pubbāparāsāyanamantarāle;

414. Narinda nāginda surinda pūjito
Chabbaṇṇaraṃsīhi samujjalanto,
Nīlambare tārakito sasī'va
So caṅkamī satta ahāni tattha;

415. Ajjāpi tasmiṃ dharaṇippadese
Katassa thūpassa tadeva nāmaṃ,
Ahosi devā ca naroragā ca
Mahenti te tena divaṃ payanti;

Iti tatiya sattāhaṃ.

416. Tato dumindassa surāsurindā
Mahītale pacchimottarāyaṃ,
Māpiṃsu nānāratanālayaggaṃ
Nisajja pallaṅkavare tahiṃ so;

417. Sududdasāgādhamapārapāraṃ
Samantapaṭṭhānataraṅgabhaṅgiṃ,
Dhammodadhiṃ ñāṇasumerumatthā
Sālolayaṃ khepayahāni satta;

418. Ajjāpi tasmiṃ dharaṇippadese
Katassa thūpassa tadeva nāmaṃ,
Ahosi devā ca naroragā ca
Mahenti te tena divaṃ payanti;

Iti catuttha sattāhaṃ.

419. Tato jino gantva'japālamūle
Vimuttijaṃ sāduphalaṃ'nubhonto,
Sattāhamattaṃ ativattayī so
Devātidevo karuṇāguṇaggo;

420. Tadāgatā māravadhū munitdaṃ
Palobhituṃ yā pituno sakāsā,
Tāsaṃ payogampidha bindumattaṃ
Kathīyate taṃ samupāgatattā;

421. Tadā sa māro samare jinena
Parājito socanako'pagaṃtvā,

Pajjhāyamāno'tha adhomukho'ca
Nisīdi tuṇhī vilikhaṃ chamāyaṃ;

422. Parājayaṃ mayha mameva doso
Na tassa kasmāhamayaṃ'ca nāsiṃ,
Sīsakkhimaṃsādi ca puttadāre
Nādanti evaṃ manasī karonto;

423. Pavattimetaṃ makaraddhajassa
Sutvāna taṇhā aratī ragā ca,
Yatthacchi māro parisocayanto
Tatthāgamuṃ tā cakitā khaṇena;

424. Disvāna taṃ tattha tathā nisinnaṃ
Nissāsaruddhaṃ giramuggirantī,
Tusāra bindunivahehi'sāra
Paṅkeruhākāra visālanettā;

425. Hā tāta hā tāta kimāsi tedaṃ
Naṭṭhannu te kiṃ vada patthasī kiṃ,
Ko te diso kena parājito'si
Kimānayissāma hanāma kaṃ no;

426. Kimhotiyodāni na passathetaṃ
Suddhodanīyaṃ tatakittighosaṃ,
Mukhamhi mayhaṃ masimakkhayantaṃ
Aticca yantaṃ visayaṃ pasayha;

427. Na bhāriyā tāta manussabhūtaṃ
Kattuṃ vasaṃ ko vasameti nāmhaṃ,
Taṃ rāgapāsena gajaṃ'va mattaṃ
Subandhakaṃ bandhiya ānayema;

428. Na rāgapāsena hi ānanīyo
Mārassa dheyyaṃ samatikkamīva,
Apetarāgo arahā akampo
Sovāma tasmā subhagā tanujā;

429. Sacetano so hi manussabhuto
Acetanañce samupāgamāma,
Karoma taṃ no vasagaṃ kimettha
Cittaṃ balaṃ passatha no khaṇena;

430. Rūpena nettaṃ sumanoharena
Gandhena ghāṇaṃ savaṇaṃ sarena,
Phassena gattaṃ rasasā rasaññaṃ
Manañca pāsena ca kāmajena

431. Subāhupāsena ca tassa gīvaṃ
Bāhudvayaṃ dhāritamāladāmā,
Bandhitvadāneva tamā'nayāma
Balañhi no passatha tāta'dāni;

432. Vatvāna evaṃ vacanaṃ pitussa
Paṇamma pādāni pagabbhitantā,

Yatthacchi mārāri virocamāno
Tatthā'gamuṃ khippamudaggacittā;

433. Sāmodamālākulakesabhāra
Payodharā kuṅakkumahārihārā,
Bimbādharā cārusabhā pabhāsā
Ummādayantī janamānasāni;

434. Muddhena missaṃ madhure nimuggaṃ
Snehena tintaṃ rasato'nuviddhaṃ,
Bhāsiṃsu vācaṃ hadayaṅgamantā
Vilokaneneva dhitiṃ harantī;

435. Vasantakanto navayobbano'si
Suvaṇṇavaṇṇo hadayaṅgamo'si
Eko nisinno'si vaṭassa mūle
Simantinī sāmi kuhinnu tuyhaṃ;

436. Taraṅgahīno'pi taraṅgamālī
Sasaṅkahīnā rajanī ca sāmī,
Haṃsā'lihīnā sarasī suphullā
Nābhāti kantā virato dhavo'pi;

437. Vasantakālo ca vanaṃ suphullaṃ
Nisākarābhā bhamarāligītaṃ,
Sugandhamandopagatā samīrā
Virocasi tvampi ca yobbanena;

438. Mayampi cettheva samāgatamha
Mano'nukūlā ca manuññarūpā,
Karoti kiṃtva'jja sakāmadāho
Kāmākaro'dāni samāgato no;

439. Mā tedisaṃ yobbanarūpasāraṃ
Suviggahaṃ chādaya cīvarena,
Teneva no nettamanamhi sāmi
Mā dehi dāhaṃ tava dāsibhute;

440. Nakhaṃsu sutte'ruṇapānipāde
Nettindanīlāni'va āvuṇanto,
Tvamacchi no sāmi mukhambujesu
Na enti kinte nayanālimālā;

441. Sudhāsilāgīñjaka lohadāru
Jātehi tvaṃ dhīra na nimmito'si,
Rūpī'si sommo'si tathāpi sāmi
Kiṃ kāmarāgaṃ manasā nudesi;

442. Ayañca bālā caturā ratīsu
Bāleti kaṅkhaṃ jaha mānasamhi,
Kiṃ mañjarī bhijjati sampaphullā
Mattālirāje paricumbamāne;

443. Ayañca rāmā ramaṇīyarūpā
Pīṇoruganḍā kuvamaṇḍalā ca,

Taṃ kāminiṃ kāmaya phullakañje
Haṃso yathā kesara sampagiddho;

444. Cintāmaṇiṃ bhaddaghaṭañca kappa
Taruṃ samāpajja daḷiddabhāvā,
Nāpenti sattā khalu dubbhagattā
Tatheva no'sī tava pādasevā;

445. Evañhi tā rañjanamañjubhāsā
Sahassamekañca satāni aṭṭha,
Vesāni sammā abhinimmiṇitvā
Palobhayuntaṃ bahūdhā munindaṃ;

Tato taṇhā?.

446. Yakkhosi mattosi silāmayosi
Acetanosā'tha ayomayosi,
Avītarāgañhi sacetanañce
Anenupāyenu'pasaṅkamāma;

447. Phaleyya khīppaṃ hadayañhi tassa
Uṇhaṃva rattaṃ mukhatu'ggameyya,
Siyāva khippaṃ api cittakhepaṃ
Ummādabhāvaṃca sa pāpuṇeyya;

448. Yathā palutto haritopalamhi
Khitto naḷo sussati ātapena,
Evaṃ visusseti visādameti
So mucchati muyhati dukkhameti;

449. Sokāvakiṇṇe nu vanamhi jhāyasi
Vittannu jito uda patthayāno,
Āgunnū gāmasmiṃ akāsi kiñci
Janena kasmā na karosi sakkhiṃ;

Satthā?.

450. Atthassa pattiṃ hadayassa santiṃ
Chetvāna senaṃ piyasātarūpaṃ
Eko'haṃ jhāyaṃ sukhamanubodhiṃ
Janena tasmā na karoma sakkhiṃ;

Imā dve pāliyaṃ?.

451. Paluṭṭhagattaṃ dahanena makkaṭiṃ
Susānapetiñca jigucchanīyaṃ,
Jegucchiyaṃ jaṅgama mīḷharāsiṃ
Disvāna ko taṃ varaye sapañño;

Atha arati?.

452. Kathaṃ vihārī bahulo ca bhikkhu
Pañcoghatiṇṇe atarīdha chaṭṭhaṃ,
Kathaṃ jhāyiṃ bahulaṃ kāmasaññā
Paribāhirā honti aladdha yo taṃ;

Satthā?.

453. Passaddhakāyo suvimuttacitto
Asaṅkharāno satimā anoko,
Aññāya dhammaṃ avitakka jhāyī
Na kuppatī nassaratī na thīno;

454. Evaṃ vihārī bahulo ca bhikkhu
Pañcoghatiṇṇe atarīdha chaṭṭhaṃ,
Evaṃ jhāyiṃ bahulaṃ kāmasaññā
Paribāhirā honti aladdha yo taṃ;

Atha ragā?.

455. Acchecchi taṇhaṃ gaṇasaṅghacārī
Addhā tarissantī bahū ca saddhā,
Bahuṃ vatāyaṃ janata'manoko
Acchijja nessati maccurājassa pāraṃ;

Satthā?.

456. Nayanti ve mahāvīrā saddhammena tathāgatā,
Dhammena nayamānānaṃ kā usūyā vijānataṃ;

Imā pañca pāliyaṃ?.

457. Sutvāna taṃ dhammavaraṃ jinassa
Pamattabandhussa ragādirāmā,
Palobhituṃ ne'va samatthakā taṃ
Agaṃsu khippaṃ pituno sakāsaṃ;

458. Māro tadārā'va samekkhamāno
Disvāgatā kevalameva tāyo,
Mā kattha kāmaṃ mama bhāsitāni
Kāmattha pātuṃ migataṇhikāpaṃ;

459. Bālā kumudanāḷehi pabbataṃ abhimanthatha,
Giriṃ nakhena khaṇatha ayo dantehi khādatha;

460. Selaṃva sirasi ūhacca pātāle gādhamesatha,
Khānuṃva urasā'sajja nibbijjāpetha gotamā;

Imā dve pāliyaṃ?.

461. Vatvāna evaṃ vimano sa māro
Saṭītuko sambhavanaṃ payāsi,
Satthātha rāgā parimuttacitto
Jahāsi tasmiṃ divasāni satta;

462. Ajjāpi taṃ sākhivarampitena
'Nubhutamattena mahenti sabbe,
Teneva te saggagatā vimāne
Modanti kāmehi anūpamehi;

Iti pañcama sattāhaṃ.

463. Tato munindo mucalindamūle
Nisīdi gantvā pavarāsanamhi,
Yugandhare bālaravī'va raṃsi
Jālāhi lokaṃ paripūrayanto;

464. Athāna megho jaladā satehi
Papūrayaṃ khaṃ thanayaṃ savijju,
Sasītavāto kiramambudhāraṃ
Virocamāno visakaṇṭhikāhi;

465. Amandanaṇdo mucalindabhogī
Disvā munindaṃ mucalindamūle,
Parikkhipitvāna visālabhogā
Chādetva sammā saphaṇo phaṇena;

466. Ajjhesi so tassa anuggahāya
Nisīdi gantvā bhujagā'sanamhi,
Satthā tadā rūpiyamandireva
Sattāmahattaṃ suvimuttacitto;

467. Ajjāpi taṃ sākhivarampi tena
'Nubhutamattena mahenti sabbe,
Teneva te saggagatā vimāne
Modanti kāmehi anūpamehi;

Iti chaṭṭhama sattāhaṃ.

468. Tato'pagantvā yatirāja rājā
Nisīdi rājāyatanassa mūle,
Vimuttijaṃ pītisukhaṃ'nubhonto
Sattāhamattaṃ karuṇāguṇaggo;

469. Ajjāpi taṃ sākhivarampi tena
'Nubhutamattena mahentī sabbe,
Teneva te saggagatā vimāne
Modanti kāmehi anūpamehi;

Iti sattama sattāhaṃ.

470. Āhāra kiccādi vivajjitassa
Sukhānubhontassa vimuttijāni,
Sampīṇitaṅgassa jinassa tassa
Iccaccaguṃ sattadināni satta;

471. Devānamindena tato'panīta
Mukhodakādimparibhuñjiyāna,
Nisinnamatte yatirāja rāje
Tatthā'gamuṃ dve vāṇijā khaṇena;

472. Ussāhitā devavarena sammā
Sālohitā tassa tapussa-bhallikā,
Manthañca sāduṃ madhupiṇḍikañca
Ādāya nāthaṃ idamabruvunte;

473. Idañhi no dhīra anuggahāya

Paṭiggahetva paribhuñja dānaṃ,
Hitāya taṃ hoti sukhāya ceva
Anappakappesu anāgatesu;

474. Paṭiggahetvā muni devadinna
Pattena paccagghasilāmayena,
Bhutvāna tesaṃ anumodanatthaṃ
Desesi dhammaṃ varadaṃ pasatthaṃ;

475. Dve bhātikā vāṇījakā jinassa
Dhammaṃ suṇitvāna pasannacittā,
Dve vācikopāsakataṃ gatāsuṃ
Yāciṃsu te taṃ puna pūjanīyaṃ;

476. Parāmasitvāna siraṃ tato so
Adā jino kuntala dhātumuṭṭhiṃ,
Te tena tuṭṭhā sumanā patītā
Mahiṃsu netvā vibhavānurūpaṃ;

477. Satthā'tha gantvā ajapālamūle
Sahassa raṃsīva yugandharamhi,
Nisajja lokaṃ anulokayanto
Vitakki evaṃ manasā vitakkaṃ;

478. Mayajjhapanno varadhammasāro
Sasassa sindhū'va agādhapāro,
Abuddhasattehi tamajja kassa
Pakāsayissañhi jaḷo hi loko;

479. Desemi ce dhammavaraṃ paṇītaṃ
Kilantabhāvova mamassa asmā,
Kimattadukkhe niti cintayanto
Nuyyāmamākā muni desanamhi;

480. Sahampatī nāma tato vidhātā
Sacetasā tassa manaṃ viditvā,
Vinassatīdaṃ khalu sabbalokaṃ
Adesite teni'ti kampamāno;

481. Sakāsamāgamma jinassa tassa
Sagāravo brahmagaṇena tattha,
Nihacca jānuṃ pathavītalamhi
Namassamāno idamabrūvī so;

482. Tvaṃ devadevo sa sumedhakāle
Palokitaṃ lokamudikkhamāno,
Vihāya dīpaṅkarapādamūle
Laddhā'mataṃ taṃ karuṇāguṇena;

483. Pavissa saṃsāravanaṃ viduggaṃ
Maṃsakkhisīsādima'dāsi dānaṃ,
Vedesi dukkhaṃ amitaṃ asayhaṃ
Taṃ te paratthaṃ'va na attahetuṃ;

484. Santīdha sattā khalu mandarāgā

Ñātuṃ samatthā sugatassa dhammaṃ,
Ārādhito me karuṇāguṇaggo
Desehi dhammaṃ anukampamāno;

485. Kāle vikāsanti kharaṃsu missā
Thalambujātā kusumāni nānā,
Tathe'va te dhammakarābhiphuṭṭhā
Vikāsamāyantī janā anekā

486. Sampanna vijjācaraṇo satīmā
Jutindharo antimadehadhārī,
Paṭiggahetvāssa nimantaṇaṃ so
Janesi satte karuṇā manasmiṃ;

487. Apārutā tesaṃ amatassa dvārā
Ye sotavanto pamuñcantu saddhaṃ,
Vihiṃsasaññī paguṇaṃ na bhāsiṃ
Dhammaṃ paṇītaṃ manujesu brahme;

488. Paṭiggahesīti udaggacitto
Ajjhesanaṃ me caturāṇano so,
Natvāna nāthaṃ sahapārisajjo
Pakkāmi tamhā bhavanaṃ khaṇena;

489. Tato jino tena gahitanuñño
Desemi kasseti udikkhamāno,
Āḷāra-udde samudikkha dhīro,
Mantvāna tesaṃ aciraccutittaṃ;

490. Kahannukho'haṃ varadhammacakkaṃ
Aññena kenāpi avattanīyaṃ,
Lokassa cintāmaṇisantibhaggaṃ
Pavattayissantī vicintayanto;

491. Disvāna bhikkhū muni pañcavagge
Ādāya pattañca ticīvarañca,
Bārāṇasīyaṃ migadāyamento
Addhānamaggaṃ paṭipajji satthā;

492. Tatthāmarabrahmagaṇehi pūta
Pathe phaṇī pakkhi catuppadā ca,
Āraññadevā tarupabbatā ca
Mahiṃsu nekehi suvimhayehi;

493. Tatopagā so migadāyamagge
Disvā yatīsaṃ yatayo'pagantvā,
Akaṃsu vattaṃ paṭipattisārā
Pavattayī tattha sa dhammacakkaṃ;

494. Aññādikoṇḍaññavasippadhānā
Koṭīnamaṭṭhārasa kañjayonī,
Asītikoṭī'pi sudhāsi saṅghā
Aññāsumaggaṃ kamato tadā te;

495. Aticcayātamhi nidāghakāle

Vassānakāle samupāgatasmiṃ,
Tattheva vassaṃ upagamma dhīro
Temāsamattaṃ avasī vasīso;

496. Tato yasaṃ tassa sahāyakepi
Patiṭṭhapetvā arahattamagge,
Bhutiṃ janānaṃ anubrūhayanto
Vassassa antaṃ akarī tahiṃ so;

497. Vassaccaye lokavidū munindo
Āmantayī te yatayo saputte,
Te'thāgamuṃ nibbaṇathā katañjalī
'Damabruvi tesama'nanta paññṏ;

498. Ugghosayantā mama dhammaghosaṃ
Samāhanantā mama dhammabheriṃ,
Sādhuṃ dhamentā mama dhammasaṅkhaṃ
Carātha tumhe sanarāmarānaṃ;

499. Jayaddhajaṃ me bhuvanukkhipantā
Ussāpayantā mama dhammaketuṃ,
Athukkhipantā mama dhammakuntaṃ
Carātha lokesu sadevakesu;

500. Susajjitattaṃ amatassa maggaṃ
Sakaṇṭakattaṃ narakāyanassa,
Mārānanasmiṃ masimakkhitattaṃ
Kathetha lokassa sadevakassa;

501. Buddhantaraṃ suppihitaṃ acāraṃ
Purassa mokkhassa visāladvāraṃ,
Avāpurī no bhagavā'dhunā bho
Yathajja sabbetī nivedayavho;

502. Uppannabhāvaṃ bhuvane mamajja
Tatheva dhammassa ca pātubhāvaṃ,
Uppannabhāvañca mamorasānaṃ
Pakāsayantā jagatiṃ carātha;

503. Vanamhi pante girigabbharāyaṃ
Rukkhassa mūle'pi ca suññā'gāre,
Vasaṃ yatattā mama dhammamaggaṃ
Desetha loke sanarāmarānaṃ;

504. Vatvāna evaṃ yatayo disāsu
Pesetva nātho uruvelagāmī,
Paṭipajji maggaṃ atha antarāle
Kappāsikavhaṃ vipinaṃ pavissa;

505. Tasmiṃ ramante samatiṃsamatte
Rājorase so pavaro vinetvā,
Datvā'mataṃ dhammamathuddisitvā
Agoruvelaṃ gajarājagāmī;

506. Tatthoruvelādhikakassapoti

Pasiddhanāmassa sasissakassa,
Aggaṃ phalaṃ so paripāvayanto
Vasī vasante vasīnaṃ variṭṭho;

507. Tadāharuṃ negama nāgarā ca
Yaññaṃ mahākassapa tāpasassa,
Jino viditvāssa manaṃ manena
Vasī visuṃ tassa pasāda hetu;

Kathaṃ?

508. Gantvāna uttarakuruṃ bhagavā tadāni
Piṇḍañcaritva ramaṇīya himālayaddiṃ,
Āgamma sādurasa nīra bharābhirāme
’Notattake munivaro paribhuñjiyāna;

509. Cintesi evamahamappataraṃva kālaṃ
Ṭhassāmi sāsana mamañhi anāgatesu,
Laṅkātale bhavati tattha idāni yakkha
Sambādhamatthi mama tattha gatesu’dāni;

510. Sabbā’manussaja bhayaṃ pavinassatī’ti
Mantvā tato yativaro karuṇāya satte,
Sañjhāghanehi parinaddha ravīva ratta
Nigrodhapakka sadisaṃ carapaṃsukūlaṃ;

511. Dhāretva selamaya sundara pattahattho
Chabbaṇṇaraṃsi nivahaṃ disi pūrayanto,
Sambodhito navama phussaja puṇṇamāyaṃ
Laṅkātalaṃ vijayituṃ nabhasā’gamāsi;

512. Brahmāsurāmara phaṇi garuḷā ca siddha
Vijjādharādi janatā sahapārisajjā,
Ketā’tapatta ghaṭa dīpuru toraṇehi
Pūjaṃ akaṃsu mahatiṃ gaganāyanamhi;

513. Laṅkaṅganā urasi bhāsura tāra hāra
Saṅkāsa sītala manohara nīra pūrā,
Tasmiṃ mahādipada vāluka nāma gaṅgā
Bhumajjhagāsi jana netta harābhirāmā;

514. Tassāvidūra suci rammatare padese
Āyāmato mitatiyojana vitthatena,
Cattāri gāvutamitaṃ nayanābhirāmaṃ
Āsāra sītajala nijjhara bhurighosaṃ;

515. Mattālipāli khaga gītija missarāgaṃ
Sammatta citta migasaṅgha nisevitaṃ taṃ,
Naccanta nekasikhi saṅgata pādapiṇḍaṃ
Uyyānamāsi urunāgavanābhidhānaṃ;

516. Ramme tadā ratanadīpavaramhi laṅkā
Lokābhidhāna harikaṇḍaka yakkhadāse,
Odumbare sumanakūṭaka taṇḍuleyye
Selesu māragiri missakariṭṭhanāme;

517. Ye'ññepi santi girayo vanarāmaṇeyyā
Gaṅgā nadī giriguhā sikatātalā ca,
Tatthāvasanti rahasā pharusāniruddā
Pāṇātipāta niratā saṭhakūṭa yakkhā;

518. Saṅgamma te mahati nāgavanamhi tamhi
Sammantayiṃsu sabhaṭā saha pārisajjā,
Tvaṃ ko'si re! Iti paro aparaṃ kharena
Tikkhena vādakaṇayena aruntudantā;

519. Kujjhiṃsu te athitarītara kāraṇena
Vākyena yuddha pariraddha pagabbhitattā,
Saṅkhābhitāpaga patīva'navaṭṭhacittā
Sārambhagabbitamanā parirāvayanti;

520. Tasmiṃ khaṇe'bhimatado sugato nabhamhi
Āgamma tesa'manukampita mānasena,
Gopānasī sama manohara raṃsimāli
Tatthacchi khe guṇamaṇī maṇikaṇṇikāva;

521. Tesaṃ jino kalahavūpasamāya hetu
Māpesi vuṭṭhi timirā'nilasītabhītiṃ,
Tatthāsi gajjitaghano suracāpakhitta
Dhārāsarehi vitudaṃ nisivāra saṅghaṃ;

522. Andhāva te ghanatare timire nimuggā
Muḷhā disañca vidisaṃ na vidiṃsu bhītā,
Caṇḍāniluddhaṭa mahā girikūṭarukkha
Sampāta bhīta ruditā gatimesayanti;

523. Sītena te atha dije parikoṭayantā
Aññoññagattamavalamba parodayiṃsu,
Rūpāni nekabhayadāni ca ghosaṇāni
Vattiṃsu tena vividhaṃ bhayamāsi tesaṃ;

524. Buddhāpi dukkhitamanā paradukkhakena
Kasmā karonti anayaṃ'ti na cintanīyaṃ,
Loko hanāti viṭapi phaladāna hetu
Satthena soma ripugāhaka vāsaramhi;

525. Satthā tato tamanudo sabhaye sasoke
Disvāna guyhaka jane karuṇāyitatto,
Vuṭṭhiṃ tamañca pavanaṃ paṇuditva sabbaṃ
Dassesi attamakhilaṃ dumaṇīva khamhi;

526. Disvāna te munivara'ñjali paṅkajehi
Sajjetva sīsa sarasī idama'bruviṃsu,
Yācāma no'bhayapadaṃ bhavato sakāsā
Dāsesu dhīra karuṇaṃ karaṇīyameva;

527. Evaṃ tadā'vaca jino madhurassarena
Āmanta te nisicare'vanate samekkha,
Tumhe dadātha yadi ṭhānamamekadesaṃ
Sabbe apentī ghanavātaja sītadukkhā;

528. Yajjevamītima’payāti karoma bho taṃ
Gaṇhāhi dhīra yadi icchasi sabbadīpaṃ,
Vatvāna tehi paridinna chamāya maggo
Ogamma tattha puthu patthari camma kaṇḍaṃ;

529. Tasmiṃ nisajja kasiṇaṃ samāpajja tejo
Jālākulaṃ jalita maggīmamāpayī so,
So dhūmaketu gaganuggata tuṅgasiṅgo
Sandaḍḍhayaṃ girivanānu’rughosayanto;

530. Rukkhehi rukkhavana pabbata laṅghanena
Sākhāmige ca vihage anubandhayaṃ’va,
Vessānaro vanamarū migasūkare’pi
Sandhāvi guyhaka jane iti cintayanto;

531. Disvāna tattha pacurātana vipphuliṅga
Sammissa jāla dahanaṃ guhakā samecca,
Dhāvuṃ vikiṇṇakaca bappajala’ddanettā
Dārattajehi sahitā gatimesamānā;

532. Sambuddhateja paridaḍḍha sarīracittā
Āhacca sāgaratataṃ paridhāvamānā,
Tasmimpi te pavisituṃ saraṇaṃ na laddhā
Chamhi tato sapadi sannipatiṃsu sabbe;

533. Disvāna te munivaro sahaye sasoke
Rammaṃ tadā jaladhimajjhagataṃ mahantaṃ,
Iddhīhi sehi giridīpami’dhānayitvā
Āropayitva nikhile puna tattha’kāsi;

534. Katvevame’samasamo’pasamanta’mītiṃ
Tattheva bhāsurataro bhagavā nisīdi,
Brahmāmarā’suraphaṇī garuḷādi siddhā
Saṅgamma’kaṃsu mahatiṃ mahama’ggarūpaṃ;

535. Desesi saṃsadi jino sutisādhu dhammaṃ
Tasmiṃ sadāsavanudaṃ sivadaṃ janānaṃ,
Sutvāna nekasatakoṭi pamāṇa pāṇā
Laddhā tadā samabhavuṃ caradhammacakkhuṃ;

536. Tasmiṃ dine sumanakūṭa varādhivāso
Tejiddhibuddhivibhavo sumanābhidhāno,
Devo pasannahadayo ratanattayamhi
Sampāpuṇittha paṭhamaṃ phalamuttamaṃ so;

537. Uṭṭhāya tuṭṭhavadano katapañjalīko
Muggo jinagga nakharaṃsi payodadhimhi
Vanditva evamavacā’tula vīra dhīra
Lokagga puggala varaṃ dada sāmi dhīsa;

538. Dāsosmi te caraṇa paṅkaja pūjakohaṃ
Saddhādayādi vibhavo tanayo’hamasmi,
Tumhe vinā khaṇalavaṃ vasituṃ na icche
Tasmā dadātu bhagavā mama pūjanīyaṃ;

539. Sutvāna taṃ dhitimatī parimajja sīsaṃ
Saṃsatta chappada saroruha sannibhena,

Hatthena nīla saka kuntala dhātumuṭṭhiṃ
Dajjātha so maṇimayena karaṇḍakena;

540. Paggayha bāhuyugalena ṭhīto namitvā
Muddhā dadhāsi makuṭaṃ viya pīṇitatto,
Katvā'tha so vara mahaṃ tidivehi saddhi
'Mappetva dhīra pharibhutta vasundharāyaṃ;

541. So'kāsi nīlaratanehi mahārahehi
Ubbedhato ratana satta pamāṇa thūpaṃ,
Nāthe dharantasamayeva patiṭṭhahī so
Thūpo tilokasukhado maṇi kāmado'va;

542. Pacchā tilokasaraṇe parinibbutamhi
Khīṇā savo samahimo sarabhu yatindo,
Ādāya taṃ citakato jinagīvadhātuṃ
Tasmiṃ nidhāya'kari bārasa hatthathūpaṃ;

543. Cūḷābhayahvavanipo samaye'parasmiṃ
Battiṃsa hatthama'kariyattha varoruthūpaṃ,
Duṭṭhādigāmaṇi nupo damiḷe hananto
Kāresi kañcukamatho catusaṭṭhihatthaṃ;

544. Evaṃ sa sīhalamahāsaramajajharūḷhaṃ
Setambujaṃ'va madhupāvali sevanīyaṃ,
Bhumaṅganā karatale sitavitthalīlo
Thūpo dadātu masamopasamaṃ janānaṃ;

545. Laṅkopasaggama'vadhūya vidhāya khemaṃ
Laṅkaṃ nijāya varakuntala dhātuyā taṃ,
Katvāna bhāsurataraṃ muni maṅgalāya
Pāyāsi tāraka pathe'nuruvelameva;

546. Tasmiṃ vidhāya bahuvimhita pāṭiheraṃ
Bhetvā sasissaki'sino puna diṭṭhijālaṃ,
Datvāna nibbutipadaṃ sahasissakassa
Nibbāṇa sundara puraṃ paripūrayittha;

547. Tamhā vikāsita kusesaya kānanābha
Vītāsavehi nivuto sugatebhagāmī,
Pāyāsi rājagaha gāmī'mudāramaggaṃ
Veneyya jantu kamalākara bhānurūpo;

548. Tasmiṃ gate jinavare vara bimbisāro
Pūjaṃ akāsi mahatiṃ saha devatāhi,
Tasmiññhi saṃsadi labhiṃsu anappapāṇā
Magge phale ca saraṇe ca patiṭṭhahiṃsu

549. Rājā tato vipula veluvanābhirāmaṃ
Sālaṅkataṃ vividha pādapa maṇḍapehi,
Pādāsi dakkhiṇakare jalapātanena
Katvā dharādharadharaṃ himavañca kampaṃ;

550. Tasmiṃ samantanayano nayanābhirāmo
Bhutiṃ janassa satataṃ abhivaḍḍhayanto,

Dhammambu vuṭṭhi nikaraṃ parivassayanto
Vassaṃ vasī adutiyo dutiyamhi vasse;

551. Devinda moli samalaṅkata pādapiṭṭho
Lokassa atthacaraṇe satatābhiyutto,
Tattheva so hi tatiye'pi catutthavasse
Vāsaṃ akāsi sugato sirisantivāso;

552. Lokassa dhamma ma'malaṃ satataṃ vahanto
Sāvatthiyaṃ rucira jetavane'bhirāme,
Vāsaṃ akāsi sukhado munipañcamasmiṃ
Veneyya sattasamayaṃ samudikkhamāno;

Iti laṅkāya paṭhamā'gamanaṃ.

553. Atha bhagavati tasmiṃ jetanāme vanasmiṃ
Nivasati satilaṅkā maṅgalā'vāsarūpā,
Upavanamiva nāke nandanaṃ devatānaṃ
Amara uragavāsā rammarūpā babhūva;

554. Tahimati rucirasmiṃ vaḍḍhamānādi sele
Madhura salilavāhe rammakalyāṇikādo,
Udadhi bhujagavāse nāgadīpantike ca
Mahati mahima yuttā nāgasaṅghā vasanti;

555. Pacura mahima yutto vaḍḍhamānācalasmiṃ
Adhipati bhujagānaṃ āsi cūlodaravho,
Mahudara iti nāmo nāgadīpodadhimhi
Nivasati atha tesaṃ pabbateyyo'ragindo;

556. Itara bhujaga rañño dhītaraṃ nāgakaññaṃ
Piyatarama'bhirūpaṃ'kāsi dāraṃ tadā hi,
Atha ca duhituyā so dīyamānaṃ dadanto
Rucira maṇīmayagghaṃ āsanañcāpadāsi;

557. Duhitari matakāle te'tha pallaṅkahetu
Jalaja thalaja nāgā yuddhasajjā ahesuṃ,
Atha thalaja bhujaṅgā bhaṅgakallolamālā
Sadisa lūlita cittā gabbitevaṃ ravanti;

558. Kimu'dadhija phaṇīnaṃ kitti sampattiyā no
Api yasaparivārā kiṃ baleniddhiyā kiṃ,
Ahamahamīti gabbā kiṃ kimissāya tesaṃ
Bhavati timira'rīnaṃ bhānumaggunnatī kā;

559. Atha jalaja'lagaddā gajjanaṃ gajjayantā
Bhayajanaka pagabbhā phoṭayantā bhūjānaṃ,
Ahamaha pabhū re!Re! Pabbateyyāna'metaṃ
Paṭutaraḍasitoṭṭhā kakkha'ḷevaṃ ravanti;

560. Paṭutara garunādā tāva gajjanti dantī
Nayana pathamu'pente yāva kaṇṭhiravānaṃ,
Tathariva thalajātā jumhayantā samaggā
Nayana pathagatā no suññadappā bhavanti;

561. Iti tadubhayasenā ghaṭṭayantā'ññamaññaṃ
Vividha paharaṇho uggirantī giranti,
Satata khubhita velā sāgarūmīva bhantā
Lulita lulita cittā yuddhaninnā ṭhitāsuṃ;

562. Atha tadahu munindo yāminīyāma'mante
Patiniya matijālaṃ lokamolokayanto,
Samara vasagatānaṃ bhogīnaṃ bhāvibhutiṃ
Tadupari ca'bhivuddhiṃ passi laṅkātalassa;

563. Atha muni madhumāse'posathe kālapakkhe
Kata nikhila vidhāno gayha saṅghāṭikādiṃ,
Anugatikamudikkhaṃ pañcanetto samantā
Sumana sumana nāmaṃ passi devaṃ samiddhiṃ;

564. Tadahu sumanadevo jetanāme suramme
Adhivasati vihāre dvārakoṭṭhopakaṭṭhe,
Ṭhita viṭapa samiddhe khīrikāpādapasmiṃ
Sugata mabhinamanto anvahaṃ pūjayanto;

565. Tamasammuni disvā'mantayitvā'gate taṃ
Idamavaca mayā bho saddhimāgaccha laṅkaṃ,
Saha tava bhavanamhā pubbavutthappadese
Tava bhavati patiṭṭhā bhoginañjā'bhivuddhi;

566. Atha munivacanaṃ so muddhanāma'ggahetvā
Samuditahadayo taṃ rukkhamuddhacca mūlā,
Sugatamupari katvā dhārayanto suphullaṃ
Barihi barihi chattākāramāgā nabhamhī;

567. Dasabala tanubhā'bhissaṅgamā so dumando
Tarala maṇīva nānā'bhāhi sambhāvanīyo,
Vilasita iva sabbe rukkhaselādayo'pi
Apagata sakavaṇṇāvaṇṇavantā virejuṃ;

568. Khaga bhujaga surādi massitā chappabhāhi
Nijapati nijajāyā svaññamaññāsu muyhuṃ,
Asita gagana majjhe sobhamāno munindo
Vitata vividha raṃsī raṃsimālīva gañchi;

569. Jalada paṭala saṇḍe vajjhamuddāḷayitvā
Bahi vilasitakāyo sommadosākaro,va
Katupari taruchāyo jotamāno samāno
Uraga samaraṭhānaṃ ganthvā'kāse nisajja;

570. Ghanatara timiraṃ so iddhiyā saṅgharitvā
Tahimatirava bhīmaṃ ghorasaṃrambhavantaṃ,
Asani sata nipātaṃ vassadhārā karālaṃ
Urutara tata meghaṃ māpayī sītavātaṃ;

571. Iti tibhuvananātho dappite nāgasaṅghe
Vimada karaṇa hetu dassayī bheravānī,
Atha'pagata pagabbhe te viditvāna satthā
Apanudi bhayajātaṃ taṅkhaṇaṃyeva tattha;

572. Taruṇa taraṇisobhā ketumālāvilāsiṃ
Subharuci mukhavandaṃ lakkhaṇākiṇṇagattaṃ,
Tibhava vibhavadāyiṃ taṃ viditvāna nāgā
Cutapaharaṇa hatthā vandamānā mahiṃsu;

573. Sirasī nihitapāṇī rattapaṅkeruhehi
Vikaca vadana nettā'manda kañjuppalehi,
Saka saka dhata nānāvaṇṇa vammādikehi
Vividha kusumavatthā'manda dīpaddhajehi;

574. Uraga bhavanavāsā nāgakaññā samecca
Kuca kalasa sahassaṃ dhārayanti salīlaṃ,
Lalita kaṇaka valli līlamādhatta gattā
Thuti mukhara mukhā tā sādhu kīḷaṃ akaṃsu;

575. Atha muni uragānaṃ viggahaṃ taṃ sametuṃ
Sutimana kamanīyaṃ niccharaṃ brahmaghosaṃ,
Ajaramamara maggaṃ suppasatthaṃ sudhihi
Varamati varadhammaṃ desayī naṃ phaṇīnaṃ;

576. Na bho bho saṃsāre khalu bhavati sāraṃ lavampi
Visesā taṃ sītaṃ jalita dahane vijjati kadā,
Sadā rāgaṃ rogaṃ byadhati janataṃ nekaduritaṃ
Tathāpā'yuṃ pāto ravirabhimukhussāva sadisaṃ;

577. Sarīro'yaṃ battiṃsa vidha kuṇapo sāra rahito
Parittaṃ yobbaññaṃ kusuma sadisaṃ niggatasiri,
Pahantvā gantabbaṃ bhavaja vibhavaṃ sambhatamidaṃ
Athevaṃ sante bho varayati bhavaṃ ko nu hi budho;

578. Palāsī makkhī kodhūpaha mato mānavibhavo
Jano'tīto'to bho payati narakaṃ dāruṇataraṃ,
Phaṇī majjāro sā guhaka kapayo bhūya bahuso
Vadhentaññoññaṃ te nanubhavamidaṃ dukkhama'nisaṃ;

579. Pure kāko'lukā atha vanabhavā phandana isā
Karitvā'ṭṭhāne'ghaṃ ciramanubhavuṃ dukkhamanisaṃ,
Aho kappaṭṭhantaṃ saratha duritaṃ verajamidaṃ
Na hetthassādo bho'ṇumapi kalahe mettima'mataṃ;

580. Balaṃ bālānaṃ bho saka saka vadhāyeva bhavati
Atītekā khuddā laṭukikadijā naṭṭhatanayā,
Gajaṃ bālaṃ mattaṃ pavidhi na balaṃ hoti saraṇaṃ
Athaṭṭhāne kiṃ bho kurutha vīriyaṃ bhuti hananaṃ;

581. Na dukkhaṃ tesaṃ ye vigata kalahā ekamanasā
Atīte bho lāpā aghaṭita mānā peyyavacanā,
Sukhaṃ vāsaṃ'kāsuṃ yadahani bhavuṃ te'tha vidhurā
Vasaṃ vyādhassāguṃ tadahani aho!Medhaga balaṃ;

582. Iti tikhiṇa sudhimā kattumete samagge
Avadi pavara dhammaṃ sādhu viññuppasatthaṃ,
Atha muditamanā te pīṇitā tassa nāgā
Maṇimayama'tulaṃ taṃ āsanaṃ pūjayiṃsu;

583. Atha muni gaganamboruyha bhumippadesaṃ
Taruṇa raviva tasmiṃ āsane āsi bhāsaṃ,
Atha bhujagagaṇā te dibba khajjādikehi
Parivisiya munindaṃ sādhu dhammaṃ suṇiṃsu;

584. Atha jala thalajānaṃ tattha yuddhā'gatānaṃ
Agaṇita bhūjagānaṃ'sītikoṭī bhujaṅgā,
Vimala saraṇasīle suppatiṭṭhā sutuṭṭhā
Akaru'matimuḷāraṃ satthu pūjāvidhānaṃ;

585. Atha mahudara raññgño mātulo nāgarājā
Maninayanakanāmo rammakaḷyāṇadesā,
Uraga samara hetū āgato nāgadīpaṃ
Sugatavara sarīraṃ disva natvālapevaṃ;

586. Yadi sugata! Imaṃ tvaṃ nāgato assa ṭhānaṃ
Mayamapagata pāṇā homa jhatvā'ññamaññaṃ,
Rudhiravaha vikiṇṇo assa bhumippadeso
Pasami dahana dittaṃ ambudeneva taṃ tvaṃ;

587. Mama bhagava! Purāme diṭṭhapubbaṃ tavetaṃ
Rucira sirisarīraṃ raṃsijālā'bhikiṇṇaṃ,
Api sumadhura dhammaṃ desayante surānaṃ
Dasabala sutapubbaṃ ānubhāvañca tuyhaṃ;

588. Ahamasama pure te vissutoyeva dāso
Yadi manasi dayā te hoti dāse punā'pi,
Pavara ratanadīpe hoti kaḷyāṇigaṅgā
Mama vasati tahiṃ taṃ daṭṭhukāmo'bhiyāce;

589. Iti yatipati tassā'rādhanaṃ paggahetvā
Saka paricita bhumyā cetiyatthaṃ vidhāya,
Maṇimaya paribhuttaṃ āsanaṃ cā'pi tesaṃ
Sa sumana taru rājaṃ pūjanatthaṃ vidhāya;

590. Dasabala paribhuttaṃ sabbametaṃ bhujaṅgā
Maṇiriva rucīdaṃ te dhātuyoyeva tasmā,
Mahatha namatha niccaṃ maṃva saggā'pavaggaṃ
Dadati iti ca vatvā ovaditvāna satthā;

591. Nabhatala'mu'pagantvā devanāge mahente
Disi disi visaranto nīlapītādi raṃsi,
Mana nayana haranto jantunaṃ lokasāro
Agami ravi'va khamhā jetanāmaṃ vihāraṃ;

592. Atha manujamarānaṃ nattasiddhādikānaṃ
Satata'mamata dhammaṃ desayanto phaṇīnaṃ,
Vanabhavana suramme maṅkulavhe naginde
Akari muni nivāsaṃ chaṭṭhame hāyanamhi;

593. Surapurupavane'tho pārijātassa mūle
Aruṇa mudusilāyaṃ bhāsamāno munindo
Sunipuṇa'mabhidhammaṃ desayanto surānaṃ
Akari varanivāsaṃ sattame tattha vasse;

594. Atha sukhada munindo jetanāme vihāre
Avasi vimalapañño aṭṭhame sāradasmiṃ,
Ajara’mamara santiṃ phasamāno paresaṃ
Vividha naya vicittaṃ desanaṃ desayanto;

Iti laṅkāya dutiyāgamanaṃ.

595. Evaṃ jino jetavane vasanto
Nīssāya sāvatthipuraṃ vihāsi,
Sā kidisī āsi purī tadānī
Taṃ kīdisaṃ jetavanaṃ vihāraṃ;

596. Bhūmaṅganāyāhita uttamaṅge
Bhāsanta nānāratanābhirāmā,
Visālamolīva visālabhogā
Sā jambudīpamhī babhuva rammā;

597. Sirīnikete sirimāvahantī
Virājate yā vasudhā talasmiṃ,
Sā devarājassa’marāvatī’va
Rañño kuverassa’lakāva rammā;

598. Sā puññapaññālu janādhivutthā
Soṇṇādi puṇṇāpanākiṇṇavīthī,
Uttuṅga mātaṅga turaṅga raṅgā
Sā rājate kañcana mandirālī;

599. Rarāja sā bhāsura rājaputtā
Puññaṅganālāsa vilāsayantī,
Vedaṅgapāraṅgata vippacārā
Dvipañca saddehi ca niccaghosā;

600. Anekasippī sata sampakiṇṇā
Nānādisāhā’gata satthavāhā,
Pahutakhīṇāsavapādapūtā
Babhāsa sā maṅgala mandiraṃ’va;

601. Bhavantare yo cariyaṃ caranto
Suvo’panissāya vasaṃ guṇena,
Yaññaṅgasākhiṃ matasīnapattaṃ
Akā samiddhaṃ phalapallavehi;

602. Idāni patvāna bhavassa antaṃ
Nissāya yaṃ so vasate munindo,
Tassā guṇaṃ ko hi asesayitvā
Katheti sā vassū’pamāya tassā;

603. Tassopakaṭṭhe ratanaṃva’nagghaṃ
Manoharo uttamasattasevi,
Janānamākakhiṅatado vihāro
Babhuva jetādi vanavhayena;

604. Samaphulla puppharasa modita chappadālī
Jhaṅkāra nāda parivādita tantinādā,
Sammatta’nanta dija kujita gītavantā

Tiṭṭhanti yattha taravo naṭakāva chekā;

605. Khīraṇṇavāhariya dhoviya khīranīrā
Sosetva sajjhumalaye sasikanti massaṃ
Yatthokiritva tanitā viya vālukāyo
Sā mālakāvali babhāsa payodadhi'va;

606. Vijjotamāna ratanappamukhānanamhi
Sopāna māla padagaṇṭhidujehi hāsaṃ,
Katveva devabhavanānamahaṃ virāga
Vantī'ti gandhakuṭi yattha pahāsayittha;

607. Kammāra gaggari mukho'pari sampapuṇṇā
Aṅgāra kantara viniggata jālakāva,
Sambuddhadeha pariniggata raṃsimālā
Dāyagga niggata karā visaranti yasmiṃ;

608. Tumhe sarāga janasaṅgamato'ti gītā
Dhaññā mayantī vimalehī samaṅgitattā,
Tuṭṭhāva hāsa makarā surapādapānaṃ
Rājenti yattha yatinissita pādapindā;

609. Punnāga nīpa vakula'jjuna rājarukkha
Nāgā'ga cūta yugapattaka campakānaṃ,
Pupphābhikiṇṇa dharaṇī ratanehi nānā
Pacchanna dibbabhavanaṃ viya bhāti yattha;

610. Brahmāsurāsura naroraga liṅgisiddha
Vijjādharādi janatā katavandanehi,
Teheva ghuṭṭha thutimaṅgala gītikāhi
Yatthopagāna mananettagaṇā mudenti;

611. Nigghositāmala susītala nijjharehi
Sammatta nekadija ghuṭṭha jalāsayehi,
Kiñjakkha patta parikiṇṇa silātalehi
Tussanti yattha satataṃ yatīnaṃ manāti;

612. Yo neka kappa sata sañcita puññarāsi
Hitvā'mitaṃ kapilavatthu mahāsirimpi,
Āgamma yattha nīrato sugato mahesi
Ko tattha bhuti matulaṃ kathiko katheti;

613. Tasmiṃ jino vasati jetavane vihāre
Indo yathā rucira nandana kānanamhi,
Brahmā'va brahmabhavane sapitāmahehi
Tārāvalī parivuto gagane'va vando;

614. Tadāgamma mahānāgo maṇi akkhikanāmako,
Laṅkāto jinapādasmiṃ phaṇiṃ pacceda'mabruvi;

615. Sambuddhā dhīra lokasmiṃ lokassatthābhivuddhiyā,
Jāyanti sāmi tumhākaṃ dayāyanto'gadhā mayaṃ;

616. Tena me dāsabhutassa saṃsārandugharā thirā,
Muttiṃ yadicchase mayhaṃ gahaṇīyaṃ nimantaṇaṃ;

617. Sutvāna taṃ mahānāgo mahānāga nimantaṇaṃ,
Paṭiggahesi taṃ tuṇhībhāvena karuṇāya so;

618. Ñatvā taṃ sumano nāgo lahumāgamma sīhalaṃ,
Kaḷyāṇāpagapassamhi manonandana bhutale;

619. Sajjhu kambumaṇi mutta pavāla vajirāmaye,
Vahārahe mahāthūne ghaṭakādiṃ nidhāpiya;

620. Datvā tulādayo sesa mandiraṅge tatheva ca,
Viṭaṅka vyāla sīhādi pantiyo'pi tathevahi;

621. Sātakumhamayā'neka cittehi sādhu cittitaṃ,
Nimmāya gopānasiyo pakkhapāse ca kaṇṇikaṃ;

622. Siṅgi nikkhena siṅgañca chadanindamaṇīhi ca,
Soṇṇa kiṅkiṇi mālāyo kaṇṇamālā ca māpiya;

623. Cittavitānaṃ bandhitvā muttolambe tahiṃ tahiṃ,
Katvāna gandhadāmehi pupphadāmehi saṅkulaṃ;

624. Indanīlamayaṃ bhumi majjhe'naggha mahāsanaṃ,
Māpesi parito sesa bhikkhūnañca subhāsane;

625. Ratanehe'vāpassaye vedikā eḷikāmaye,
Muttā vāluka saṅkiṇṇaṃ mālakañca manoramaṃ;

626. Satta ratana sambhuta toraṇū'pari toraṇe,
Santīra kusumā'kiṇṇa hāṭakādi ghaṭākulaṃ;

627. Neka rāgaddhajākiṇṇa vitāna samalaṅkataṃ,
Dīpa dhūpāli saṅkiṇṇa gandhapuppha samākulaṃ;

628. Evamādihi nekehi vaṇṇehi samalaṅkataṃ,
Māpetvā maṇḍapaṃ seṭṭhaṃ devamaṇḍapa santibhaṃ;

629. Sīta vāluka sañchannaṃ mudu pādapaṭatthataṃ,
Māpetvevaṃ mahāmaggaṃ surañjasa samañjasaṃ;

630. Sañcinitvāna te nāgā khajja bhojja phalāphale,
Dibbannapāne pacure paṭimaggaṃ gamuṃ tadā;

631. Tato kāruṇiko nātho bodhito aṭṭhame same,
Vesākha puṇṇamāsimhi sannipātiya sāvake;

632. Ethajja bhikkhavo laṅkaṃ nāgānaṃ'nuggahāya bho,
Maṇiakkhiko nimantesi pasanno buddhasāsane;

633. Sutvāna vacanaṃ tassa sambuddhassa sirīmato,
Assavā pesalā bhikkhū paccassosuṃ samāhitā;

634. Sāriputto tato thero paññāya'gga dhurandharo,
Pattacīvaramā'dāya agamā jinu'pantikaṃ;

635. Moggallāno mahāthero dutiyo aggasāvako,
Pattacīvaramādāya sopāga jina santikaṃ;

636. Dhūtapāpo dhutaṅgaggo mahākassapa nāmako,
Pattacīvaramādāya āgamā jinasantikaṃ;

637. Sāsane vinayañña namaggo’ pālivhayo yata,
Pattacīvaramādāya jinantikamu’pāgami;

638. Dibbacakkhūnamaggo yo ruddhapāpāri dappako,
Thero’nuruddho varado sopāga munisantikaṃ;

639. Maṇiva kāmado kāmamu’pavāno’ti vissuto,
Ñāṇī gaṇī dakkhiṇeyyo theropāga jinantikaṃ;

640. Bakkulo vimalo sīla samādhādi guṇākaro,
Āgato saparikkhāro bhikkhūnaṃ samitiṃ tadā;

641. Buddhasāsana dhorayho thero aṅgulimālako,
Sahā’gantuṃ munindena sannaddho sahasā gato;

642. Sāsanodaya selagge sūriyo viya bhāti yo,
So’yaṃ rāhulathero’pi lahu’gā pitu santikaṃ;

643. Bhaddācāro bhaddiyavho thero bhaddaghaṭo viya,
Pākaṭo bhuvane so’pi gato sambuddha santikaṃ;

644. Devaddumo’va lokassa yo dadāti’cchiti’cchitaṃ,
Jinorasopi selavho gato sambuddhasantikaṃ;

645. Yāminī sāmiko’vāti bhāti yo sāsanambare,
Mahānāma mahāthero sopāga munisantikaṃ;

646. Manosilātalaggamhi jumhamāno’va kesarī,
Subhutivha mahāthero buddhupantika māgato;

647. Buddhasāsana chaddanta sarasī sāraso viya,
Vissuto tissathero’pi gato bhikkhusamāgamaṃ;

648. Jinasāsana samphullasarasīruha majjhago,
Madhubbata nibho rādhathero’pi sahasā gato;

649. Bhagu dabbopa’seno ca koṇḍañña’ssaji sīvali,
Ete jinatrajā therā gatāsuṃ munisantikaṃ;

650. Kumārakassapo puṇṇosoṇosobhita revatā,
Therāpete abhiññātā gatāsuṃ satthusantikaṃ;

651. Vaṅgīso sāgato nando bhāradvājo gavampati,
Pattacīvaramādāya gatāsuṃ jinasantikaṃ;

652. Evamādi mahānāgā pañcasata jinorasā,
Samāgañchuṃ sahāgantuṃ muninā lokasāminaṃ;

653. Tato so jagadānando karuṇāyābhirādhito,
Meruṃ parikkhipantova anekajjuti vijjuyā;

654. Nivāsetvā suddharaṃsi visarantaravāsakaṃ,
Tassūpari jino rattaṃ bandhitvā kāyabandhaṃ;

655. Accuggataṃ mahāthūpaṃ cāru cāmīkarajjutiṃ,
Paṭicchādayamānova rattakambala kañcunā;

656. Vaṇṇa nigrodhapakkaṃva surattaṃ paṃsukulikaṃ,
Saṅghāṭiyā karitvāna saguṇaṃ uttarīyakaṃ;

657. Hutvāna supaṭicchanto pārupitvāna sādhukaṃ,
Pattatthāya pasāresi jālākulakarañjino;

658. Lokanāthappabhāvena tato pattamadhubbato,
Pāṇi saroruhassanto sampattosi tamaggahi;

659. Tato sasissako nātho uggantvā gaganaṅganaṃ,
Nānāvaṇṇambude tattha maddanto gantumārahabhi;

660. Tato sambuddha dehasmā nikkhantāsuṃ cha raṃsiyo,
Hemakaṇṇikato yāta maṇigopānasī yathā;

661. Bāṇindīvara pupphehi meva’kindamaṇihi ca,
Chādenti viya nakkhattā nīlaṃ’su munidehato;

662. Campakuddālamālābhī hemacuṇṇambarehi ca,
Pūrayanti viyāsaṅga pītaṃsū jinadehato;

663. Bhaṇḍīpupphakadambehi lohitaṅkamaṇihi ca,
Lohitābhā papūrenti disā’gā munidehato;

664. Hāra mallika mālāhi somaṃsu phalikādihi,
Pūrayanti viyāsaṅga odātā munidehato;

665. Piñjumañjeṭṭharāsīhi padumābhamaṇīhi ca,
Disaṃ chādayamānāgā mañjiṭṭhābhā jinaṅgato;

666. Nekindacāpa kiṇṇaṃva divasaṃ ratanutthataṃ,
Cittapaṭaṃva muñcantaṃ missābhāgā jinaṅgato;

667. Girikūṭa kūṭāgāra mattā chabbaṇṇa raṃsiyo,
Āvelavelā dhāvanti dippamānetaretarā;

668. Gacchamānā’hanitvāna cakkavāḷa siluccaye,
Uggantvā parato yantī nīra nijjhara sannībhā;

669. Sammukhe sammukhe tāyo rukkhapabbata ādayo,
Kārayantā sakaṃ vaṇṇaṃ dhāvantā’pi ca sindhavo;

670. Uddhamuggataraṃsīhi rañjitā jaladā tadā,
Nānāvaṇṇe punevāsi nūtano ravimaṇḍalo;

671. Jinappahā pavāhesu nimuggā devatā gatā,
Pūjetuṃva nijattehi nānāvaṇṇā siyuṃ tadā;

672. Paviṭṭhā buddharaṃsīnamantaraṃ devadhītaro,
Asañjānīya muyhiṃsu muhuttaṃ attano dhavaṃ;

673. Surā suroraga brahma siddha vijjādharādayo,
Cāmaracchattaketuhi pūjayantā jinantvaguṃ;

674. Agghikaṃ pantiyo keci toraṇūpari toraṇe,
Ghaṭadīpāliyo tantha karonti abhito'bhito;

675. Pādapaṭe pattharanti vitatvanti vitānake,
Tatthūpari anekānī kusumāno'kiranti ca;

676. Katamaṃ devalokannuyāti lokagganāyako,
Yāti kiṃ buhmalokannu amhākaṃ bhavanannu kho;

677. Kattha nu kho devadevo kassanuggahabuddhīyā,
Yātī'ti kaṅkhitā keci saṃsaranti itocito;

678. Māpetvā abhito magge maṇḍape ratanāmaye,
Sayanāsanaṃ paññapetvā kāci tiṭṭhanti devatā;

679. Tahiṃ tahiṃ paṭṭhapentā sudhanta madhurodakaṃ,
Yāvamānā jinaṃ keci tiṭṭhanti ca mahanti ca;

680. Evaṃ mahāmahe nātho vattamāne anūpame,
Jalaṃ sambuddhasiriyā nūtano sūriyo viya;

681. Brahmasenābhito yāna brahmāvātha sahampati,
Surasenābhito yāna sakkova samalaṅkato;

682. Gagālimabhito yāna gahaṅgā maṇi sannibho,
Dhataraṭṭhakhagindova haṃsasenāli pubbago;

683. Apeta rāgadosehi vītamohehi sabbaso,
Paṭisambhidatta sampatta sāvakehi anuggato;

684. Yesaṃ yesaṃ manasmiṃ yaṃ yamatthi kiñci saṃsayaṃ,
Tesaṃ taṃ taṃ paṇudento desanāya sudhāsinaṃ;

685. Tattha tatthānurūpena pāṭihāriya kambunā,
Lokassa nayanālī so tosassusu nimujjayaṃ;

686. Sampatto'laṅkataṃ laṅkamathāgu phaṇino tadā,
Paṭimaggaṃ karontā te tattha tattha mahāmahaṃ;

687. Uragānamantare devā brahmāsuṃ tesamantare,
Evaṃ sammissako loke brahmalokā papūrayi;

688. Ye passanti jinaṃ tattha sasissaṃ siriyā jalaṃ,
Suladdhā tehi nettāni tesamakkhīni locanā;

689. Ye suṇanti tadā dhammaṃ dhammissara pabhāvitaṃ,
Suladdhā tehi sotāni tesaṃ sotāni sotakā;

690. Ye lapanti tadā buddhaguṇañhi guṇabhūsaṇā,
Suladdhā tehi ve jivhā tesaṃ jivhā rasaññakā

691. Ye vandanti jinaṃ yantaṃ sasaṅghaṃ gaganaṅgane,
Suladdhā tehi hatthāni tesaṃyeva bhujā bhujā;

692. Tadā tathāgataṃ disvā ye santuṭṭhā tathāgataṃ,
Tathāgatānaṃ sabbesaṃ yo toso hotu sabbadā;

693. Gato kalyāṇīyaṃ nātho mahentevaṃ sadevake,
Tesaṃ pūjāvidhānaṃ ko mukhenekena bhāsati;

694. Tato gaṅgā manuññañhi sampattaṃ taṃ saputtakaṃ,
Taraṅga mudu bāhāhi gahetvā caraṇambuje;

695. Pāde pakkhālayi sammā pheṇa pupphupahārikā,
Tato tatotuṃ gaṇhitvā akā dehassanuggahaṃ;

696. Tato so yācito satthā nāgasaṅghehi vandiya,
Agamā maṇḍapaṃ rammaṃ manonandanamāvahaṃ;

697. Gantvā maṇḍapa majjhamhi buddhāraha mahāsane,
Nisīdobhāsayaṃ āsā ravīva udayāvale;

698. Tato bhikkhu nisīdiṃsu patta pattāsane tadā,
Babhāsa maṇḍapaṃ'tīva saraṃva padumākulaṃ;

699. Jananettālino'gamma vasī sommamukhambuje,
Patantā kusalāmode gaṇhantā tittino gatā;

700. Tathā sabhikkhukā nāgā munino rūpasāgare,
Nettinda maṇināvāhi pāraṃ gantuṃ na te pabhu;

701. Tato sasaṅghaṃ sugataṃ sajano maṇi akkhiko,
Sakkaccaṃ sakahatthehi annapānena tappayī;

702. Athonīta pattapāṇima'ccayitvā tathāgataṃ,
Bhattininno nimantesi desanatthānumodanaṃ;

703. Tato brahmassaro satthā niccharaṃ brahmaghosanaṃ,
Viññāpento jane sabbe sakasaddena desanaṃ;

704. Desesvevaṃ jino dhamma'manilāsanakādinaṃ,
Pītipāmojja jananaṃ nibbāṇāmata'māvahaṃ;

705. Bho bho suṇātha bhujagā bhavasāgaramhi
Pāpārinakkamakarākula duggamamhi,
Maggā janā khalu labhanti kadā patiṭṭhaṃ,
Ohāya buddhathirasārātariṃ visālaṃ;

706. Laddhāna dullabhataraṃ munipātubhūta
Kālaṃ cirena bhujagā na pamādayittha,
Jātī jarā maraṇa dukkha pariddavā ca
Saṃsārikassa na tatopa'gatassa hoti;

707. Tāruññamambujasiriṃva parittakālaṃ
Pāṇaṃ tusāralava'sārataraṃ janānaṃ,
Bhogaṃ dadhāti jaladhimhi taraṅgabhaṅgiṃ
Niccaṃ mano dahati sokasikhībhi nānā;

708. Katvāna rāgamisayo'pi khagā dupaññā
Thirūpi nārikusumesupi rūpagiddhā,
Pattā'nayaṃ khalu pure parihīna jhānā
Rūpe na rajjatha tato khalu sādhupaññā;

709. Saddānurāgamanugopi pure sikhaṇḍī
Sutvāna mori madhuraṃ giramañjitaṅgo,
Vyādhassa hatthamagamāsi bhavesu tasmā
Nattheva saddasamadukkhakaraṃ janānaṃ;

710. Ohāya nekakusumesu parāgarāgaṃ
Mattebhakumbha magamā madagandhaluddho,
Bhiṅgo pabhagga tanuko karikaṇṇatālā
Nattheva gandhasadisaṃ tibhavesu pāsaṃ;

711. Gambhīra nīradhibhavo pavurāsano'pi
Miccho gilitva balisaṃ rasagedhahetu,
Pappoti dukkhamatulaṃ na rasesu sāta
Matthiti mantva pajabhātha rasesu gedhaṃ;

712. Bho buhmalokā'gata suddhasatto
Buddhattameva niyato api bodhisatto,
Thisaṅgamāya parihāyi sarajjato'pi
Tasmā hi phassasadiso anayo navatthi;

713. Bheraṇḍa pelaka kapu'ddaka hetuhīna
Sattāpi dānaruci dānamaṇippabhāvā,
Pattā'pavagga varasārapuraṃ bhujaṅgā
Ko nappadāti dhaniko siva'mesamāno;

714. Pāletva sīlama'malaṃ visakaṇṭhikāpi
Indassa nandanavane'si piyā mahesī,
Tasmā pasatthavibhavaṃ yadi patthayavho
Pāletha sīlama'malaṃ khalu jivitaṃ'va;

715. Saggo visāla ratanālaya sampakiṇṇo
Sānanda'manda surasundari sundaro so,
Phullambujākara vanādihi nandanīyo
Tatthāmarā viya'marā'virataṃ ramanti;

716. Tamhāpi bho rucira brahmanikāya bhuti
Rammā tatopi mahitaṃ amataṃ variṭṭhaṃ,
Tasmāttakāma niratā janatā sapaññā
Taṇhakkhayāya satataṃ vīriyaṃ karotha;

717. Evaṃ saddhammamaggaṃ varamati sugato desayi pannagānaṃ
Sutvā te sampahaṭṭhā mahamahamakaruṃ nijjarādīhi saddhiṃ,
Tesaṃ ve desanāyaṃ suraviṭapi samā sātthikā tattha jātā
So nātho tañca dhammaṃ bhagavati tanayā te ca vo pālayantu

Kalyāṇi desāgamanaṃ.

718. Nagādhirāje sumanābhidhāne
Vasaṃ sumedho sumanābhidhāno,
Devo tadā'gamma sapārisajjo
Kalyāṇiyaṃ tattha phaṇīhi saddhiṃ;

719. Datvā'pavaggassa nidānadānaṃ
Sutvāna dhammaṃ sutisītibhutaṃ,
Pahaṭṭhacitto upagamma buddhaṃ

Natvāha evaṃ katapañjalīko;

720. Na ve phaṇīnaṃ napi mānusānaṃ
Nānimmisānaṃ na pitāmahānaṃ,
Hitattha mevākhila lokanāthā
Jāyantī loke karuṇāguṇaggā;

721. Antogadhā nūna mayampi tuyhaṃ
Dayāya tasmā phaṇīnaṃ vimesaṃ,
Karohi mayhaṃ bhavanamhi dhīra
Pādaṃ'sunā'tīva pavittarūpaṃ;

722. Yo'yaṃ nago dissati'to purattha
Bhumaṅganā molisiriṃ vahanto,
Samantakūṭoti samantacakkhu
Jānāti loko vasatiṃ mametaṃ;

723. Yo nīla nānā vanarāji rājito
Āsāra dhārā giri nijjharākulo,
Āpīta nīlāruṇa pallavāvalī
Jimūtakūṭo viya bhāti uggato;

724. Yo sindhuvāriṃ urasā pabhejja
Āgamma te pādapaṇāma hetu,
Vijjotamāno viyacakkapāṇi
Mahāti tuṅgagga dharādharindo;

725. Gaṅgāvadhū kuṭakirīṭadhārī
Sāmanta selinda camūpatīko,
Yo'yaṃ dharādhāra mahāmahīpo
Ra rāja laṅkā nagaraṅgaṇamhi;

726. Pāroha danto citakūṭa kumbho
Aneka soṇḍikkha savanti hattho,
Yo nijjharāsāra madappavāho
Gajorivā'bhāti surādhipassa;

727. Samphūlla pupphatthabakā'napattā
Satdhatta rattaṅkuramolimālā,
Kantālatā'liṅgita khandhadehā
Tiṭṭhanti bhūpāva yahiṃ kujindā;

728. Siddhaṅganā rattapadambujālī
Samhinna hatthābharaṇāli yuttā,
Kekīkalāpuppala mālamālī
Silātalākañja nibhanti yattha;

729. Maṅgura pāṭhīna savaṅka siṅgu
Rohicca muñjā?Mara pāvusehi,
Kulīranakkāda'nimesakehi
Nikīḷītaṃ daddara rattapehi;

730. Niccañhi saṃrāva virācitānaṃ
Balāka kādamba kadambakānaṃ,
Āpānasālā viya sārasānaṃ

Haṃsālinaṃ maṅgala vāsabhūtaṃ;

731. Nirantarāmoda mudāvagehi
Suphulla kokāsa'ravindakehi,
Sogandhi'kindīvara keravehi
Kiñjakkha channaṇṇatalehi cittaṃ;

732. Sītaccha sātodaka sampapuṇṇa
Sarojinī laṅkata bhumibhāgo,
Yo'yaṃ pure bhāti manuññarūpo
Samantakūṭo sa samantakūṭo;

733. Dalita vipinasaṇḍā yattha sele samantā
Samupagata janānaṃ cittamāmodayanti,
Madhuka vaṭa kareri bodhi jambīra bhalli
Khadira'bhaya kadambā phulla sellū palāsā;

734. Paṇasa'mata pilakkhā kaṇhavaṇṭa'kkha ciñcā
Labuja badari nīpā phandani'ndīvarāva
Makula'sana piyālā gaddabhaṇḍa'jjunā ca
Kamuka salla tindu'dumbarambassa'kaṇṇā;

735. Punnāga campaka dumuppala dāḍimā ca
Khajjūri tāla girimallika'soka tālā,
Hintāla nāga nivulā yugapatta'riṭṭha
Setamba eravatakāpi ca ketakā ca

736. Samaphullabhaṇḍi sumana'jjaka yūthikā ca
Vāsanti cittaka japā ravimālatī ca,
Kundassa'māraka kuraṇḍaka bījapūra
Sephālikā ca tiṇasūla samīraṇā ca;

737. Vocu'cju kīcaka haliddi viḷaṅgi bimbi
Nīlī vacā'tivisālābu ca nāgavallī,
Vallīha sārada'parājitavāru'sīrā
Phalādi neka vanarāji virājito so;

738. Tiṭṭhanti keci taravo surabhiṃ kirantā
Tattheva keci phalitā madhurapphalāni,
Andolitā phalitapallavitā latāyo
Sandhārayaṃ viṭapa jattusu bhanti keci;

739. Sāmantage janagaṇe satataṃ dumindā
Sampīṇayanti dalitā phalino ca yasmiṃ,
Te avhayanti viya locana gocarehi
Vāte'ritehi taruṇāruṇa pallavehi;

740. Tasmiṃ vane vanasurā nijavasundarīhi
Ramme silātaladahe sikatātale ca,
Naccanti tanti turiyāni ca vādayanti
Gāyanti mālabharino satataṃ patītā;

741. Siddhā ca siddhavanitā hi tahiṃ tahiṃ te
Dibbanti pupphaphala pattarasāhinandi,
Acchanti tattha giripādapa rāmaṇeyye

Yogehi saṅgata manā bahitāpasāpi;

742. Tasmiṃ vane hariṇa rohita puṇḍarīka
Gokaṇṇa salla sasa jambuka sūkarā ca,
Sākhāmige'ṇivaga babbu rurū kuruṅga
Godhā'khu pampaka kapī gavayā ca'nekā;

743. Te vagga vagga carino hayamārakādī
Nānā catuppadagaṇā muditā vasanti,
Pakkhīpi kosiya kapotaka nīlagīva
Dhaṅkā'ṭa lāpa paraputṭha madhubbatāva;

744. Nijjivha dindiha cakoraka sāḷikā ca
Cakkavha kīra kurarā kulalā ca kaṅkā,
Citracchadā madhura kūjaka nekapakkhī
Saṅgamma yattha nivasanti manuññarūpā;

745. Tesaṃ vanantamatha nāṭakamaṇḍalā'ca
Gītālayaṃ viya ahosi ca gāyakānaṃ,
Āpānabhumi sadisaṃ migapakkhikānaṃ
Niccussavaṃ ratikaraṃ nayanābhirāmaṃ;

746. Evaṃ vidho vipinarāji virājitehi
Kūṭehi nekasura sundari maṇḍitehi,
Atyucca nīlasikhigīva samāna vaṇṇo
Eso samantagiri me vasatī muninda;

747. Evaṃ patīta manaso sumanābhidhāno
Vatvāna natvamasamaṃ gamanopayuttaṃ,
Kāsātha sopi muni tassa vacaṃ paṭicca
Sabbhikkhu nikkhami jino gaganāyanamhi;

748. Niccetanāpi giripādapa ādayopi
Nāgā supaṇṇa miga pakkhika hetukāpi,
Vijjādharāmara'surā caturāṇanāpi
Saṅgamma'kaṃsu sumanā mahamabbhutaṃ te;

749. Muninde payante samiddhaṃ tilokaṃ
Girindābhinandā dumindā pabuddhā,
Migindā sutuṭṭhā khagindā sughuṭṭhā
Pavuṭṭho mahindo paṇaṭṭho nidāgho;

750. Gacchante gaganāyanena sugate bhānu'si santo tadā
Vāresuṃ sūriyātapañca jaladā siñjiṃsu bhumyā jalaṃ,
Mandāmanda sugandha muddha pavano pāpeti sitaṃ sukhaṃ,
Devādi dhaja chatta cāmarakarā pūjenti mānenti ca;

751. Sannīra hintāla'ga sindi pūga
Tālambasālādi mahīruhitdā,
Tiṭṭhanti te cāmarahatthakā'va
Pupphehi channo gaganaṅganopi;

752. Anena vidhinā jagadeka nātho
Pavattamānesu mahāmahesu,
Disañca vidisaṃ paripūrayanto

Jabbaṇṇaraṃsīhi agā nagindaṃ;

753. Tasmiṃ samantanagamuddhani lokanātho
Chabbaṇṇaraṃsi nikaraṃ disi pattharanto,
Bhikkhūhi so parivuto parasāgarantaṃ
Olokayaṃ ṭhitimakāsi aanomavaṇṇo;

754. Laṅkāvadhū sumanakūṭa kirīṭa kūṭaṃ
Sajjesi'naggha jana rāja maṇī mahanto,
Icchatthadaṃ sivadamappaṭimaṃ tiloke
Taṃ'dāni bho bhajatha sevatha sabbakālaṃ;

755. Kāsuṃ tadā suravarā surasundarīhi
Laṅkāya selasikharesu mahāsamajjaṃ,
Vajjiṃsu bheri vikatī sayameva sabbā
Bhassiṃsu dibbakusumābharaṇā nabhamhā;

756. Laṅkambaraṃ nikhilamāsi ca chattachattaṃ
Nānā virāga dhaja ketu samākulañca,
Nānāsugandha kusumādi disantarālaṃ,
Nānagghikāvali virājita mantaḷikkhaṃ;

757. Tasmiṃ dine'si ratanaṃ maṇitoraṇehi
Dīpāli puṇṇaghaṭapantīhi dassanīyaṃ,
Sambuddha dehaparitogata chappabhāhi
Rattaṃ nabhāvani carācara sabbadabbaṃ;

758. Mālāvataṃsa samakā girayo samantā
Hutvā namanti ca bhamanti sacetanā'va,
Sabbepi tattha taravoca latādayo ca
Naccanti dibbanaṭakā viya onataggā;

759. Evaṃ tadā mahata vimhaya pāṭihere
Buddhānubhāva janite idha vattamāne,
Tatvāna dhīracaraṇaṃ samano sudhāsī
Evaṃ vadī parama pitimano udaggo;

760. Ye te mudu komala rattapādā
Suratta phullamburuhopamānā,
Vaṭṭānupubbāyata aṅgulikā
Sutambatuṅgagga nakhāvalīkā;

761. Suvaṇṇakummu'nnata pādapiṭṭhi
Niguḷha gopphāyata paṇhibhāgā
Samacchamāyaṃ sakalaṃ patiṭṭhitā
Na limpate succhavitā rajādi;

762. Sammatta hatthosabha haṃsa sīha
Samāna līlāya yahiṃ payāti,
Ninnunnatā bheritalā'va bhumi
Hotātha pupphādi sumaṇḍitā ca;

763. Apenti maggā sayameva khāṇu
Sakaṇṭamūlā kaṭhalā ca sabbe,
Gambhīra nīrāpaga paṅkaduggā

Hitvā sabhāvaṃ ramaṇīyamenti;

764. Vajanti bhumiṃ girayo purattha
Pasārite pādavare jinassa,
Nibbāti aggī narakodarepi
Gaṇhanti pāde padumādayo ca;

765. Idañhi te pādatale yatīsa
Sanābhi nemi ghaṭikāvalīhi,
Susaṇṭhitaṃ cā’rasahassavantaṃ
Sandissate cakkavaraṃ mahantaṃ;

766. Tameva cakkaṃ parivārayitvā
Sirivaccha sovatthi’vataṃsakā ca,
Pāsāda bhadrāsana puṇṇapāti
Sitātapattāsi mayūrahatthā;

767. Nīlādibhedā kamaluppalā ca
Sameru sattaddi mahāsamuddā,
Sattāpagā satta mahāsarā ca
Himālayo cakkavāḷaddiko ca;

768. Candakkatārā ca chadevalokā
Pitāmahāvāsa manussalokaṃ,
Suvaṇṇa nāvā sivikā ca saṅkhaṃ
Kelāsaselaṃ dhajatoraṇā ca;

769. Cintāmaṇuṇhīsa savaccha dhenū
Mīnadvayaṃ cakkavatti saseno,
Sīha’ssa mātaṅga viyaggharājā
Haṃsosabho kimpuriso mayūro;

770. Koñcā ca erāvaṇa hatthirājā
Sacakkavākā makarādayo ca,
Nānā mahāmaṅgala lakkhaṇā te
Virocamānā vilasanti niccaṃ;

771. Jātakkhaṇe yassa mahiṃ pabhejja
Visāla sattuddaya paṅkajāni,
Paṭiggahesuṃ caraṇāni yāni
Te tānimānacchariyāni loke;

772. Vandāpanatthāyu’panītakāle
Pitūhi te devala tāpasindaṃ,
Pādāni gantvāna jaṭāsu tassa
Āsuṃ tave’taṅghiyugaṃ aho bho;

773. Suddhodanavhassa narādhipassa
Santosa toyehi papūritassa,
Siro visuddhambu ruhākarassa
Saroru hāsuṃ caraṇāni tuyhaṃ;

774. Ye caṅkame caṅkamaṇāvasāne
Onamma merūdaya pabbaniṇdā,
Paṭiggahesuṃ caraṇāni yāni

Te tānimā'nacchariyāni loke;

775. Yaṃ vandamāno tidivādhipo so
Yassānubhāvena gatāyukopi,
Sakiyaṭhāne'sinapunāpi te'vaṃ
Pādambujaṃ dhīra!Mahānubhāvaṃ;

776. Dehīnamaggopi nisākarāri
Mānunnato so sayitassa tuyhaṃ,
Pādassa antampi na sakkhi daṭṭhuṃ
Acchera rūpaṃ idamaṅghikañjaṃ;

777. Gaṅgāya gaṅgāpati sannidhāne
Tīre tadā nammada jimhagassa,
Pādassa lañchaṃ akarī muninda
Mayhaṃ'pi hotaṃ karuṇā tavesā;

778. Ārādhito saccaka tāpasena
Akā tuvaṃ saccaka baddhasele,
Pādassa lañchaṃ jagato hitāya
Mayhampi hotaṃ tamanuggahante;

779. Sutvāna nātho girametamassa
Passaṃ mahābhuti'manāgatesu,
Lokassa lokehi mahīya māno
Akāsi vāmena padena lañchaṃ;

780. Sambodhito aṭṭhama sāradasmiṃ
Vesākhamāse muṇi puṇṇamāyaṃ,
Pādassa'bhiññāṇamakā'paraṇhe
Sadevake sassamaṇe mahente;

781. Pataṅakgikā sitthaka matthakamhi
Yathaṅkitā khattiya muddikāya,
Āseva'mevaṃ jinapādalañchaṃ
Samantakūṭamhi namassanīyaṃ;

782. Akālamegho ca tato pavassi
Vassiṃsu nānāratanāni khamhā,
Tathā parito kusumambarāni
Suvaṇṇacuṇṇāni jinekavaṇṇā;

783. Tato'pagantvā sugatebhagāmī
Tasmiṃ nitambe girigabbharāyaṃ,
Divāvihāraya nisīdi yattha
Supākaṭaṃ taṃ bhagavāguhā'ti;

784. Tatorahantā sugatorasā te
Gandhādinā sādhu mahetva sabbe,
Vanditva katvāna padakkhiṇantaṃ
Tahaṃ tahaṃ'kaṃsu divāvihāraṃ;

785. Lataṅganāyo viṭapīdhavāna
Mālamba sākhāputhulaṃ'sapasse,
Suphulla namañjūkara mañjarīhi

Namassamānā'va sadonataggā;

786. Tiṭṭhanti rukkhā naṭakā'va tattha
Suphulla sākhākara'mukkhipitvā,
Namassamānā viya onataggā
Vattanti mānacchariyāni niccaṃ;

787. Tatheva uccāvaca pabbatā ca
Namassamānā viya pādalañchaṃ,
Tiṭṭhanti ninnagga sikhā samantā
Idampi niccababhutameva tattha;

788. Tasmiṃ nage pādavaraṅkitasmiṃ
Khalamaṇḍalokāsa padesamatte,
Samosarante bahuke janepi
Hoteva okāsama,ho padaṅkaṃ;

789. Samosaritvāna mahetva satte
Nikkhantamatte jaladā samecca,
Sodhenti māla'mbuvahehi sādhu
Idampi niccabbhutameva tattha;

790. Pādena phuṭṭhassa silātalassa
Etādisānacchariyāni honti,
Lokekanāthassa anāsavassa
Mahabbhutaṃ konu kathaṃ bhaṇeyya;

791. Divāvihāraṃ bhagavā sasaṅgho
Katvāna tasmiṃ pana kiñcikālaṃ,
Mahīyamānesu sadevakesu
Tato gato rohaṇamambaramhā;

792. Tasmiṃ sasaṅgho muni dīghavāpiyaṃ
Thūpassa ṭhāne paramāya bhumiyā,
Garuṃ karonto pana taṃ mahītalaṃ
Nirodhabhāvena nisīdi satrajo;

793. Tato'nurādhaṃ bhagavā nabhamhā
Gantvāna bodhiṭṭhitabhumiyā ca,
Ṭhāne mahāmaṅgalacetiyassa
Tatheva akkhantinahitassa ṭhāne;

794. Nisīdi patvāna nirādhapītiṃ
Sasāvako pekkhama'nāgataddhaṃ,
Patiṭṭhitā me pana bodhidhātu
Karonti loke'ti janassa vuddhiṃ;

795. Vuṭṭhāya tuṭṭho bhagavā nirodhā
Gato silāthūpavarassa ṭhānaṃ,
Ṭhito tahiṃ dhammamathuddisitvā
Gato nabhā jetavanaṃ surammaṃ;

796. Evaṃ so dhammarājā janahitavihito vīta dosārivaggo
Laṅkārāmāya ramme sumanagirisire'kāsi yaṃ pādalañchaṃ
Taṃ vo saggā'pavaggaṃ dadati munisamaṃ citta matte pasanne

Tasmā bho!Bho! Pahaṭṭhā namatha mahatha taṃ sādhu sādhuppasatthaṃ;

Iti samantakūṭa vaṇṇanā niṭṭhitā.

Grantha samāptiya.

1. Anantarā samattāyaṃ sumaṇaddisu vaṇṇanā,
Tatheva sādhū saṅakappā khippaṃ pappontu pāṇinaṃ;

2. Yo yācito'raññavāsī guṇādhāra sudhīmatā,
Rāhulattheranāmena vissutena mahītale;

3. Bhuvanodaramhi paññāto ravīvambara maṇḍale,
Araññaratanānanda mahāthero mahāgaṇī;

4. Jīvitaṃ viya yo satthusāsanassa mahākavī,
Sāro suppaṭipattīsu satthasāgara pārago;

5. Tassa sisso'si yo vippagāma vaṃseka ketuko
Ñātāgamo'raññavāsī sīlādi guṇabhūsaṇo;

6. Yo'kā sīhalabhāsāya sīhalaṃ saddalakkhaṇaṃ,
Tena vedehatherena katāyampiyasīlinā;

Siddhiratthu.